

Tegul kiekvienas "Laisvės" skaitytojas prikalbina savo draugą ar pažįstamą skaityti "Laisvę".

LAISVĖ

Visų šalių darbininkai eikite išvien, jūs nieko nepralaimėsite — tik retėžius.

No. 66.

UGPJUČIO (AUG.) 17, 1917 m. BROOKLYN, N. Y.

VII METAS.

POPIEŽIUS ŠAUKIA PRIE TAIKOS

Chinija apskelbė Vokietijai karę.

Rymas, 15 d. rugpjūčio. — Popiežius Benediktas išsiuntinėjo visoms kariaujančioms ir nekariaujančioms šalims laiškus, kviesdamas jas prie greičiausios taikos.

Popiežius savo laiškuose išdėsto ir sąlygas, kuriomis kariaujančios šalys turėtų susitaikyti. Jis sako: atstatymas Belgijos, Serbijos ir Rumunijos. Ramiu būdu turi būti išrišti klausimai apie Alsace-Lotaringiją, Trentą, Triestą ir Lenkiją.

Taika turi būti be užgrobtųjų svetimų teritorijų ir kontribucijų. Sugrąžinti vieni kitiems teritorijas, kurias dabar turime užėmę. Visiems laisvė ant jurių. Nusiiginklavimas ir įsteigimas tarptautinio biuro, kuris rinktų tarpe valstybių visus iškilusius nesusipratimus.

Vadinasi, popiežius dabar tą pasakė, ką jau seniai Rusijos socialistai yra pasakę.

Iš Rymo korespondentai praneša, kad pastaruoju laiku į Vatikaną pradėjo lankytis įvairių šalių delegatai ir jie tariasi su popiežiaus atstovu kardinolu Gaspari.

Suv. Valstijų svetimų reikalų ministerija taipgi pranešė, kad ji gavus žinią, jog popiežius išsiuntinėjo atsisaukimus, kviesdamas kariaujančias šalis prie taikos, bet oficialio atsisaukimo dar negavus. Suvienuytos Valsijos nieko neatsakysią popiežiui patol, pakol neaptarsią to klausimo sykiu su talkininkais. Vadinasi, atskys sykiu su savo talkininkais.

MANOMA, KAD VOKIETIJA SUTIKS SU POPIEŽIAUS PROPOZICIJA.

Telegramos praneša, kad eina gandas, jog Vokietija sutiksianti su popiežiaus pasiūlyta tokios propozicija.

Vokietijos katalikų partijos lyderis Erzbergas, kuris pirmiau buvo smarkiai užsiėmęs ant ministerijos ir dėl kurio turėjo prasišalinti kancleris Bethman-Hollweg, savo kalboj pasakė:

"Mes sutinkame atiduoti Belgiją ir atleisti tas Francijos teritorijas, kurias laikė šios karės esame užėmę. Taipgi sutinkame atleisti Serbiją ir Juodkalniją, išskyrus Macedonijos... Mes nereikalaujame iš Francijos jokios kontribucijos ir nebūsime priešingi atbudavojimui Belgijos. Taipgi reikalaujame gvarantijos, kad ateity panašios karės neatsikartotų".

Nežinia, ar Vokietijos valdžia sutiks su jo išreikšta nuomone, ar išstatys skirtingas sąlygas. Jeigu sutiks,

Krikščionys jau išsiskerdė, tai dabar pradeda skerstis aziatai.

tuomet jau kariaujančios šalys atsisotos ant taikos slenksčio.

SUSIDURĖ DU KARU; 19 ŽMONIŲ UŽMUSTŲ.

New Haven, Conn., 14 d. rugpjūčio čia atsitiko nelaimė — susidūrė du karu, 19 žmonių užmuštų ir apie 50 sužeistų.

Dalykas buvo taip. Į rytus už miesto ėjo visu greitumu pilnas prisikimšęs žmonių karas ir ant užsisukimo pasirodė priešais einantis tomis pačiomis rėlėmis kitas, taipgi pilnas žmonių. Pirmasis visu smarkumu užlėkė ant antrojo. Vėliau paaiškėjo, kad konduktorius miegojo, o motormanas snausdamas važiavo ir užvažiavo ne ant tų rėlių, kuriomis turėjo važiuoti.

Taipgi paaiškėjo, kad konduktorius ir motormanas buvo išdirbę po 16 valandų be jokios pertraukos ir negalėjo išsilaikyti nuo miego.

Suprantama, teisėjai, kurie visuomet gina kapitalistų reikalus, kaltina motormaną ir konduktorių ir juos nuteis. Bet ant tų ponų, kurie

savo darbininkus verčia dirbti po 16 valandų į parą, nieko nesako. Jie ir vėl panašiai elgsis, kad tik daugiau pelno padarius. O apie darbininkus ir žmonių gyvastis jiems nerūpi.

"VALO" PETROGRADA.

Rusijos ministerių posėdy buvo pakeltas klausimas apie "apvalymą" Petrogrado nuo "parazitų", kurie neturi tam tikro užsiėmimo ir tarpe žmonių skleidžia "neramumą". Didžiama ministerių išsireiškė už "apvalymą". Vadinasi, visi bedarbiai iš Petrogrado bus ištremti į kitus miestus. Vėliausia, bus perkeltos ir tūlos mokyklos.

"Valymo" darbas pavestas teisių ministeriui. Ministeriai mano, jeigu Petrogradas bus "apvalytas" nuo įvairių elementų, tuomet nelandų be jokios pertraukos ir negalėjo išsilaikyti nuo miego.

PRIESPOGROMINIAI LEGIONAI.

Ukrainiečių "Rada" (nacionalė taryba) suorganizuavo įvairiuose miestuose ir miesteliuose tam tikrus legionus, kurie kovos su juodąja gauja ir saugos, kad neįvyktų pogromai. Mat, juodašimčiai dar vis nenurims, ta ir varo savo juoda darbą. Jie, negalėdami nieko kito nuveikti, varo agitaciją, kad liaudis žydamas darytų pogromus.

BILLIAI PRIEŠ SPAUDOS LAISVĘ.

Senatorius iš Utah vastijos įnešė į senatą du billius, kurie taikomi prieš ateivių spaudą.

Vienas tų billių skelbia, kad visi svetimtaučių laikraščiai, išeinanti Suv. Valsijos, privalo visą karę laiką greta teksto dėti teisingą vertimą visų įžanginių straipsnių, paprastų ir perbulgų anglų kalboje, kur tik bus kalbama apie Suv. Valstijų valdžią, jos politiką, karę ir t. t. Už neįspildymą šio įstatymo, bus baudžiama ne augščiau 500 do-

lerių ir nedaugiau metų kalėjimo.

Antras billius skelbia, kad iš visų naturalizuotų piliečių, kurie nėra išbuvę tokiomis virš 20 metų, atimti pilietystė ir deportuoti į tas šalis, iš kurių jie yra atvažiavę, jeigu tik jie yra atvažiavę arba žodžiu išdrįs kritikuoti Suv. Valstijų valdžią.

Jeigu šiedu billiai bus perleisti, tuomet Amerikoje bus daug aštresnė cenzura, negu Rusijoje prie buvusio caro Mikės.

VISUOTINAS STREIKAS ISPANIJOJ.

Paryžius, 15 d. rugpjūčio. — 10 d. rugpjūčio išėjo į streiką Ispanijos gelžkelių darbininkai; ant rytojaus buvo apskelbtas visuotinas streikas, kitų pramonės šakų darbininkai, atjausdami sustreikavusiems darbininkams, taipgi išėjo į streiką.

Iš Paryžiaus praneša, kad 15 d. rugpjūčio Barcelonoje tarpe streikierių ir kareivių įvyko smarkūs susirėmimai; šeši žmonės užmušti ir devyni sužeisti. Streikas eina platyn. Visoj šalyj judėjimas sudemoralizuotas.

Washingtonas, 14 d. rugpjūčio. — Suv. Valstijų svetimų reikalų ministerija gavė pranešimą, kad Chinijos republika 14 d. rugpjūčio, 10 val. ryte, apskelbė Vokietijai karę. Tai septyniolika iš eilės viešpatystė, kuri įsivėlė į kruvinąjį karės sukuri.

Talkininkai, už apskelbimą Vokietijai karės, pažadėjo Chinijai panaikinti mokesčius, kuriuos ji moka dar nuo boxerų karės, pakelti muitus ant 5 nuosimčių ant visų tavorų, kuriuos iš Chinijos įvežs į talkininkų uostus ir padės prisirengti prie dalyvavimo sykiu su talkininkais šioje karėje.

Talkininkai labai džiaugiasi, kad dabar iš Chinijos prisidėjimo turės didelę naudą. Mat, Chinija turtinga žmonėmis ir, matomai, talkininkai tikisi, kad ji savo kareivius siųs į Europą.

105 ŽMONĖS PATRAUKTI TEISMAN UŽ SURENGIMĄ ST. LOUISE NEGRŲ SKERDYNIŲ.

Belleville, Ill., 15 d. rugpjūčio. — St. Clair County Grand Jury pripažino kaltais 105 žmones surengime negrams kruvinų skerdynių St. Louis mieste. Kaltina 23 negrus ir 82 baltuosius. Apskustų užmušėjų yra 32, bet kaltais pripažinti tik 9. Kiti kaltinami už suokalbų, kurstymus, papirkimus ir kitokį aktyvišką dalyvavimą.

RUMUNŲ SOSTINĖ PERKELIA.

Londonas, 14 d. rugpjūčio. — Kadangi vokiečiai smarkiai eina pirmyn, tai Rumunijos sostinei Jassa grėsia pavojus ir kad išvengus to pavojaus, visos įstaigos bus perkeltos į vieną Rusijos miestų, veikiausia Rostov-na-Donu. Karališka šeima irgi persikelsianti į Rusiją. Svetimų šalių ambasadorius irgi rengiasi išvažiuoti.

FINAI ŠAUDOSI SU RUSŲ KAREIVIAIS.

Helsingforsas, 15 d. rugpjūčio. — Iš čia telegramos praneša, kad tarpe finų ir rusų kareivių įvyko ginkluotasis susirėmimas. — pradėjo šaudytis. Keliolika finų esą užmuštų ir sužeistų.

FINŲ SEIMAS NEKLAUSO VALDŽIOS ĮSAKYMO.

Savo laiku buvo rašyta, kad dabartinė rusų valdžia padarė finų seimui išsiskirstyti ir paskyrė naujus rinkimus. Dabar telegramos iš Helsingforsos praneša, kad seimas nepaiso rusų valdžios įsakymo, nesiskirsto ir varo savo darbą — laiko posė-

džius. Ką rusų valdžia daro, teisingai nežinia. Vėliausia, gal iš tos priežasties įvyko tarpe rusų kareivių ir finų ginkluotasis susirėmimas.

KERENSKIS SUSIRASI NEJA SU ANGLIJOS KARALIUMI.

Anglijos karalius Jurgis pasiuntė Rusijos ministerių pirmininkui Kerenskiui telegramą, pasveikindamas jį su pradėtais ketvirtais metais karės. Telegrame jis apgalvestaujt, kad dabar Kerenskiui gula ant pečių labai sunki našta ir kad visas Rusijos likimas priklausys nuo jo energingo pasidarbavimo. Toliaus karalius išreiškia pasitikėjimą, kad Rusijos liaudis mokės susivaldyti ir pergyventi visus nesmagumus.

Kerenskis, gavęs tokią telegramą, pasiuntė Anglijos karaliui sekantį atsakymą: "Aš tvirtai tikiu, kad Rusijos liaudis suras užteiktinai įgėjų pernešti visas nelaimės ir turės įgėjų, kad privedus karę prie tokios pabaigos, kuri apmokėtų visas aukas, padarytas visomis tautomis, kovojančiomis vardan teisybės, prieš žiaurią neaptašytą įgėjų".

Puikūs argumentai! Mat, talkininkai kariauja vardan teisingumo už kapitalistų reikalus.

CARAS SLAPTA IŠGABENTAS IŠ PETROGRADO.

Petrogradas, 15 d. rugpjūčio. — Buvęs caras Mikė su visa savo šeima paimtas iš Carskoje Selo palatų, pasodintas į paprastą traukinį ir nežinia kur išgabentas.

Pagelbininkas ministerių pirmininko pasakė, kad ministeriai turėjo slapta susirinkimą, kuriame ir nutarė carą su visa šeima išgabenti iš Carskoje Selo. Tą jie darė dėl politiško ir kareiško išrokavimų.

Kokie tie jų išrokavimai, kol kas pasilieka slaptųjų. Taipgi laikoma slaptųjų, kur carą išgabeno.

SAKO, K. LIEBKNECHTAS BEMIRŠTAS.

Paryžius. — Čia pranešama, kad vokiečių valdžia paleido iš kalėjimo D-rą Karolių Liebknechtą, kuris nužudytas ant 4 metų į katorgą už agitaciją prieš kaizerio vyriausybę. Valdžia paleido jį iškalėjimo, bijodama, kad nenumirtų. Sakoma, kad Liebknechtas serga aštriu džiovos forma ir sveria tik 84 svarus.

Sako, kad valdžia tik tuo metu paluosavo Liebknechtą įsakymo, nesiskirsto ir varo, tuomet to pareikalavo tūlos unijos.

Laikraščių ir Gyvenimo Apžvalga

Du lietuvių socialistų — Duseika iš Newark, ir Matjošaitis iš Worcester, Mass., kada juos pašaukė kariūmenėn, pasisakė esą sąžiningi karės priešinai.

“Racine Times Call” talpina sekančio turinio korespondenciją iš Sioux City, Iowa. — “Valdžia tyrinėja pasielgimą keturesdešimties metų, ant kurių norima mesti kaltę, kad jie yra išdavikai. Tyrinėjamas prasi-dėjo tuomet, kuomet kuni-gas Cibulskis (lietuvis) pranešė sekančios valdžios atstovams, jog jam kas tai grąšina mirtim, jeigu jisai nesustos sakęs pamokslus už kareiviavimą.

Kun. Cibulskis įdėvė valdžiai surašą 40 suviršum pavardžių tų žmonių, kurie laikė prieš-karinį mitingą Sioux City. Jisai gavęs laišką, kad būsiąs užmuštas, jeigu nesiliausiąs agitavęs už rašymąsi kariūmenėn.

Apie likęs gyventojai — daugiausia lietuviai ir rusai ir mažas skaičius austrų. Manoma, kad austrai pradėję agitaciją.

“Tėvynė” prasimanė, kad “Motery Balso” apžvalgas rašo L. Pruseika.

“Tėv.” redaktorius iš kalbos turėtų žinoti, kad “M. Balso” apžvalgas rašo ne Pruseika. Jisai, pasirašęs savo inicialais, pagaminio “Motery Balso” viso pro viso tik vieną straipsnelį, kuris labai supykino “Tėvynę”.

Jeigu “Tėvynė” duos vietos, L. Pruseika mėgins atsakyti per “Tėvynę” dėl to straipsnelio turinio.

Amerikos žmonių “paliuosavimas” nuo socialistų idėjų eina gana pasekmingai.

Krasa galutinai sulaukė “American Socialist” ir “The Masses”.

Neseniai sulaukta pastarasai numeris slavų “Hlas Svobody”. Tai bene bus pirmas svetimkalbių laikraštis, prie kurio prisikabino krasa.

Teisingumo ministerijos valdininkas lankėsi redakcijoje ir peržiūrėjo įplaukų ir išplaukų knygas. Mat, buvę įskūta, kad laikraštis gauna pinigų nuo... vokiečių valdžios. Knygas atrasta esant tvarkoj.

Drg. Kravark, redaktorius slavų laikraščio, sako, kad skundėjais yra visiškai — “tautos broliai”...

KOKIA TA “LAISVĖ” GALINGA!

“Vienybė Lietuvių” ir “Lietuva” jau seniai rūpinasi tuo šimtu dolerių, kuri Lietuvos Socialdemokratų Atstovybė Amerikoje paskolino revoliucionieriui L. Trockiiui, kad galėtų grįžti į Rusiją.

“V. L.” atranda, kad “Laisvės” šalininkų suaukautais pinigais nuvykęs Rusijon p. L. Trockis sukėlęs ten riaušes ir skandinas revoliuciją. Iš to tasai laikraštis daro išvedimą, kad “Laisvė” ir Amerikos socialistai kalti, jog Rusijoje esą neramumai ir tolydžio kyla vis daugiau sujudimų.

Ir raštu ir žodžiu jau daug

sykių aškinom tautininkams, kad L. Trockiiui skolinta pinigai tuomet, kuomet rusų valdžia nedavė nei cento revoliucionieriams grįžti.

Nejaugi tautininkams negana to paaiškinimo? Bet ar Trockis turėjo moralę teise grįžti Rusijon?

Jeigu “Vienybė ir “Lietuva” netiki “Laisvę”, tai mes manome, kad jos patikės karmetui vadui P. Miliukovui, kurio tuomet buvo užsienio reikalų ministeriu.

Kuomet L. Trockis ir jo draugai sulaukė Anglijos valdžią, tai P. N. Miliukov pareikalavo, idant juos paleistų. Ir dabar dar tasai pats Miliukov rašo Petrogrado dienraštį “Rieč”, kad ant d. Trockio nėra jokių įtarimų.

Dabar jau mes tikrai tikim, kad Brocklyno ir Chicago laikraščiam bus gana paaiškinimų. Jeigu jau net imperialistas Miliukov įsileidžia Trockį į Rusiją, tai mel-džiai palikit “Laisvę” ramybėsje.

Sulyg L. Trockio tautystės mes rekomenduotume p. Norkui ir Balučiui susiraminti sekančia “Tėvynės” pastabėle:

Trockį lietuviai parėmė, tur būti, dėlto, kad jis yra iš Trakų, kaip jo pavardė parodo. Vis-gi, savas žmogus...”

Sako, kad juokdarius geriausia įtikrina juokai.

BRITANIJOS DARBININKAI IR IMPERIALISTAI.

Visi tie, kuriems jau nusibodo ta žmonių žudynė Europoje, privalo atkreipti dėmesį atyda į tai, kas dedasi Britanijoje. Tai visai ne menkinėkis, kad iš Britanijos ministerijos rezignavo A. Henderson, darbininkų partijos atstovas.

Ar tai reiškia pradžią Anglijos darbininkų klesos kovos su saviškiais imperialistais? Jeigu taip būtų, tai galima sakyti, kad ligi vi-suotinės taikos jau nepertoliausia.

Nuo karės pradžios Britanijos darbo partija, savo daugumoje, rėmė valdžią ir jos užmačias. Partija nusiuotė ir savo atstovą į ministeriją. Juo buvo A. Henderson. Per šiuos kelis metus Anglijos darbininkai, šiaip ar taip kalbant, ėjo su valdžia. Ir štai — staigiai Henderson rezignuoja, o Darbo Partija milžiniška balsų dauguma nutaria dalyvauti tarptautiniame socialistų suvažiavime Stockholme.

Tai didelis, labai didelis persilaužimas Anglijos darbininkų taktikoj. Ligišiol toks Henderson ir kiti vadai Atstovybė Amerikoje paskolino revoliucionieriui L. Trockiiui, kad galėtų grįžti į Rusiją.

“V. L.” atranda, kad “Laisvės” šalininkų suaukautais pinigais nuvykęs Rusijon p. L. Trockis sukėlęs ten riaušes ir skandinas revoliuciją. Iš to tasai laikraštis daro išvedimą, kad “Laisvė” ir Amerikos socialistai kalti, jog Rusijoje esą neramumai ir tolydžio kyla vis daugiau sujudimų.

Ir raštu ir žodžiu jau daug

kia prieš Stockholmą, o pirmasai ministeris Lloyd George lieja krokodiliaus ašaras, kad Henderson sulaužęs būk tai prižadą ištikimybės.

Lūžta reakcijos ledai.

PONAS CH. E. RUSSELL.

Amerikos buržuazijos akys p. Ch. E. Russell pasidarys dideliu žmogum. Kad kaip, tai su laiku jam bus neperprasta ir ambasadoriaus kedė.

Sugrįžęs iš Rusijos, p. Russell pradėjo pasakoti apie savo įspūdžius ir patyrimus. Iš pradžių jisai pareikalavo, idant juos paleistų. Ir dabar dar tasai pats Miliukov rašo Petrogrado dienraštį “Rieč”, kad ant d. Trockio nėra jokių įtarimų.

Nabagas Russellis! Tas jo patarimas buvo toks žioplas, kad visi kiti Roto komisijos nariai jį atmetė. Visi suprato, kad tie 25,000 amerikiečių netik neišgydys rusų, bet greičiausia dar patis gali užsikrėsti rusų revoliucijos liga.

Bet užtat antras Russellio receptas priimama didesniu godumu.

Russellis sako, kad taikos agitacija Amerikoje blogai atsiliepia Rusijon ir todėl Amerikoje reikia syki ant visados užbaigti su taikos agitacija.

Russellis ve ką pasakoja: girdi, pastaruoju laiku iš Amerikos sugrįžo Rusijon daug socialistų—Goldfarb, Reitman, Trocki ir kiti. Tie sugrįžę iš Amerikos socialistai pasakoja Rusijos žmo-nams, kad Amerikos valdžia esanti militaristų rankose, kad Amerikoje baisiai išnaudojami darbininkai.

Tai ve ką pasakoja apie Ameriką Trockis, Goldfarb ir kiti sugrįžę Rusijon socialistai.

Žinoma, šitokios pasakos tai pelis po gerkle Amerikos militaristams, kurie supranta, kad jose yra labai daug teisybės. Tas jiems baisiai nenaudinga. Jie, mat, nori išnekti Rusiją, kad Ameriką esanti demokratija, kad jai tik liuosybė rūpinti ir taip toliau.

Štai, kodėl Russellis ir partaria kuogreičiausiai uždarvė burną Amerikos taikos šalininkams ir tarptautiniams Amerikos socialistams. Kuomet jų būrmos bus uždarytos, kuomet nei vienam jų nebus valia grįžti Rusijon — tuomet Russellio nuomone, viskas bus gerai ir Rusijos žmonės nežinos teisybės.

Tik veltui tas jo planas!

Draugai socialistai, sustokim ir pamislykim!

Kas kaltas, jeigu socialistų tarpe kyla nesutikimų? Žinoma, “privatiški laikraščiai”. Tas argumentas skanus ir karštas, kaip karštas tik ką iškeptas amerikoniškas blynas.

Mislyti daug nereikia, protauti taip-pat. Užtenka pirštu nurodyti “privatišką pavojų”.

Iš tikrųjų, kytras buvo tas žmogus, kuris išmislijo

ta klausimą apie privatiškus laikraščius. Jisai buvo taip kytras, kaip tie taltinkinių diplomatai, ką išmislijo, kad ši karė vedama už demokratiją. Dabar biednas kazeris gali pasiusti iš piktumo, bet nieko kytresnio jau neišmislys!

Kartais, net griaudu pasidaro, pasinėrus “dvasiškuose apdūmojimuose” apie privatinis ir neprivatinis laikraščius. Ar tik nebus kada nors katastrofos, mažo žemės drebėjimo Amerikos lietuviuose?

Štai, ginčiuose dėl Amerikos darbininkų tarybos vėlei jau išlindo ta yla iš maišo, “Kova” apskelbė, kad tai “privatinis intriga”.

Agituoją P. Grigaitis už tarybą — jam rūpi biznis. Agituoją jisai už Stockholmo konferenciją — jam rūpi biznis ten nukeliauti tarybos pinigais.

“Laisvė” nuo pat pradžios liaudies tarybų tvėrimosi pritarė pamatinei minčiai to judėjimo (nors dėl A. L. D. T. ji buvo šalta ir laikėsi labiau neutraliteto) — vėl pri-kaišiojama privatiškumas. Girdi, nori pakreipti L. S. S. valią!

Bet ką pasako drg. Vidi-kas — tai yra šventa! Jam jokie žemės skarbai nerūpi. Tie skarbai rūpi Grigaičiui, Pruseikai, kitiem.

Biznis, priekaištai dėl biznio? Kuomet vienas liet. socialistų laikraštis (kurio kasa tuščia arba apytuštė) daro priekaištą kitam socialistų laikraščiiui (kurio kasa irgi tuščia arba apytuštė), kad jam rūpi biznis — skaudu, liūdna ir pikta darosi už garbę socialistų spaudos.

Retai kur laikraščiai taip prastai materialiai pasilauko, kaip mūsų, retai kur kova už būvį taip sunki — kaip pas mus. Retai kur darbininkai ir redaktoriai gauna tokį atlyginimą, kaip pas mus, lietuvių socialistus. Ta žino “Kova”, ta žino “Naujienos”, ta žino “Laisvė”, o dabar jau ir “Keleivis”.

Palyginus net su anglais ar vokiečiais socialistais, mūsų spautuvų darbininkai yra ubagai ir dirba už pusdykę.

Ir jiem dar prikiša biznį! Jiem dar prikiša norą pasipelniti! Kuomet jie pradeda agituoti už koki nors sumanymą — tuoj pašmaikst kas nors išlenda su bizniu.

Gerai, gerai draugai! — priešai! Jūs kada nors turėsite džiaugsmo, kuomet nusibos dirbti tiems žmonėm, kuriem įgriso, įkyrėjo tas dolerinis priekaištis.

Ir ištikrųjų — kam dirbti, kam veikti? Štai pusėtinai mainieris visuomet “bytina” alga mūsų redaktorių. Štai, koks nors banko ar laivakorčių agentūros klerkas ir liuosiau dirba ir daugiau pelno — bet biznio darymo jam nieks neprikaišios! Jie, mat, gali iš idėjos kalbėti — bet jeigu kalba žmogus iš “Laisvės”, “Naujienų” ar “Keleivio”, tai nors jisai ir tūkstantį sykių būtų daugiau pasitarnavęs visuomenei ir tūkstantį kartų daugiau nukentėjęs nuo priešų — nuo klerikalų ir tautininkų — visviena — ana jau kokią kampe koks žvėrbilis čirškia —

Jam, girdi, doleris rūpi. Jisai ne iš širdies tai daro!

Tas ant 3-čio pusl.)

Vokiečių kareivio karės atsiminimai.

sy buvo permažai. Miškas buvo sudraskytas į skudurus. Gi artilerija pliekė kaimus, kurie radosi už priešų pozicijų.

Ant vieno paklausimo, ar taip elgdamiesi, mes nežudom nekaltų francūzų moterų ir vaikų, tūlas leitenantas atsakė, kad nieko nereikia paistyti, by tik išmušus iš francūzų galvų mintį apie karę ant kokio šimto metų.

Jeigu tasai ponas tarėsi galėsiąs susilaukti mūsų pagyrimo, tai jisai riebiai sukludo.

Tą dieną buvo paskirta generalis užpuolimas ant priešų pozicijų ir mes buvom savo vietose jau septintoj valandoj ryte. 67 pulkas turėjo užpulti lygiai pusę po aštuonių, o saperai turėjo vadovauti. Pastarieji buvo aprūpinti rankinėm granatom.

Mes buvom tik per kokią 20 yardų nuo priešų. Tos atakos, kurias mes atkartodavom kiekvieną savaitę buvo papriešinamos artilerijos ugnim. Artilerija turėjo nutaisyti savo ugnį taip, kad neužgavus saviškius, nes tarpe mūsų tranšėjų ir priešų buvo labai mažas tarpas. Punktualiai aštuntoj valandoj artilerija pradėjo griauti. Tris pirmtiniai šūviniai palietė mūsų tranšėją (kiti jau atlekė į francūzų eiles. Punktualis artilerijos veikimas šluote šluoj francūzus. Artilerija nutilo lygiai pusę po aštuonių ir mes pradėjom šturmą. Bet 11 kompanija 67 pulko papuolė srytin mašininių kanuolių ugnies. Ant vietos ten krito 18 kareivių.

Kas dar galėjo bėgti mėgino kuogreičiausiai pasiekti priešų tranšėjų. Francūzai gynėsi tranšėjose didžiausiu smarkumu, nors jiems, nabagam, reikėjo braidžioti dumble ir vandenį. Prasidėjo imtynės su jais. Sužeistieji gulėjo vandenį—matėsi tik jų galvos. Tokiu būdu mums pasisekė užimti visą tranšėją. Tai ve kaip sunkiai reikėdavo užkariauti kiekvieną pėdą Argonų žemės. Daug, daug gyvasių reikėjo pakloti. Bet užėmę kokią tranšėją, mes anaipol nebuvom tikri, kad ji jau visuomet bus mūsų. Francūzai by valanda galėjo ją atmušti kontratakomis.

Tuo tarpu pradėjo veikti “mulai”. “Mulais” vadinama francūzų kalnų artilerija. Kadangi tas kanuolės ir kalnus tempia mulai— nuo to pačiai ir jų vardas. Iš tu kanuolių šaudydavo labai greitai. Kadangi tos kanuolės veikdavo dieną ir naktį, tai vokiečių kareiviai jų labai bijodavosi.

XIX.

KALEDOS TRANŠĖJOSE.

Atėjo žiema ir šalčiai. Kadangi tranšėjų anačioje buvo vanduo, tai jos pavirto į purvino ledo buidinkus. Buvo begalo šalta, o mums reikėjo dirbti 48 valandas, gaunant vos 12 valandų poilsio. Kiekviena savaitė reikėdavo daryti ataką, kurios laimėjimai anaipol neatstodavo nuostolių. Per keturis mėnesius, kuriuos aš buvau Argonuose, mes pelnėm tik kokius 400 yardų teritorijos. Sekantis faktas bus gera iliustracija, kiek daug reikėjo užmokėti už tą mažą gabalėlį Francijos žemės. Visi pulkai (naveizdan 145, 67, 173 ir t. t.) turėjo savo kapines. Kuomet mums buvo liepta anleisti Argonus, tai mūsų kapinynė buvo daugiau palaidotų kareivių, negu išviso buvo žmonių mūsų pulke. 67 pulkas palaidojo daugiau, negu 2,000 vyrų, kurių visi, išėmus tik kelis saperus, prigulėjo prie to pulko. Nebuvo dienos be gausių aukų, o šturmo dženos miršis turėjo gausią plūtę. Suprantama, panašiose aplinkybėse kareiviai buvo blogiausiai ūpe. Žmonės pavirto į stulpus. Taip seniau pirm karės, žmonės ėjo reguliariu būdu į darbą, taip lygiai dabar jie ėjo į tranšėjas. Žudynės ir paprastasis darbas ėjo dienos rutinon. Kada kareiviai imdavo kalbėties, tai daugiausia kalbėdavo apie armijos vadus — apie kronprinca, apie generolą leitenantą von Mudra ir t. t. ir juos labiausia kritikavo.

Kareiviai Argonuose prigulėjo prie 16 armijos korpuso, prie 33 ir 34 infanterijos divizijų. Nei vieno iš tų vadų — nei kronprinco, nei von Mudra aš nemačiau tranšėjose. Kronprinco štabe buvo grafas von Haeseler, generolas feldmaršalas, kuris taikos laike skaitėsi didžiausiu paleistuvu. Šitą tą “traicę”, kaip kareiviai juos vadino, mes daug daugiau neapkeikėm, negu francūzus, kurie eidavo prieš mus su ginklais.

Būdamas už mylių nuo mūsų linijos, tasai Hohencollernų diegas neturėjo bėdos davinėti liepimų, kad francūzai būtų sutrinti. Mat, jam juk nėra bėdos pražudyti tūkstančius žmonių gyvasių, kad pasidaryti populiariu tarpe naminių patriotų, ką maukia sau alutį, sėdėdami už puikių stalų ir dūsauja, kad vokiečių kariūmenė neina taip smarkiai pirmyn, kaip turėtų eiti. Von Mudra gavo ordeną “pour le merite”; tasai viršininkas nesirūpino kareiviais, kurie turėjo kesti alkį ir šaltį, kurie per mėnesius negalėjo nuslaut čebatų, kurie per mėnesius lovos nematė.

Kad mes buvome apaugę purvais, nėra ko nei stebėtis, nes nebuvo vandens nusiprausti. Vos vos užteko vandens atsigeri. Mūsų drapanos begalo nusidėvėjo. Pasidareme baisiais plaukuočiais, nes nebuvo progos nusikirpti plaukus. Poilsio valandose, kada buvo progos išsimiegoti, tai utėlės nedavė miego. Būdavo atsitikimų, kad baisiai norėdavosi miegoti, bet miegoti nebuvo galima dėl tų siaubūnų. Galima buvo sugauti vieną ar dvi utėles, bet kas iš to, kad jų buvo begalo, be rybos. Mes gyvenome varginiausiu gyvenimu ir niekas iš mūsų namiškių net dasiprotėti negalėjo, kaip skurdžiai gyvename. Mes tankiai šnekėdavomės savo tarpe, kad jeigu mums po karėi kuomet nors reikės papasakoti savo vargus, tai žmonės tam anaipol netikės. Tūli kareiviai mėgino rašyti eiles iš mūsų kasdieninio gyvenimo.

Štai atėjo gruodis. Buvo nepaprastai šalta. Kuomet, kartais, nakties laike, mes užmigdavom ant ledinės sėdynės, tai ryto metą nubudę pajusdavom savo čebatus pripilpus prie ledo. Daugelis kareivių tuomet (Toliaus bus).

Hocus Focus.

Seni meilužiai.

(Paveikslėlis Kapitalistų Kaprizo.)

I.

—Aš esu stora! Pasiskūndė “prima dona” dainininkė.

—Tai kas, jeigu tu esi?—nustebintai paklausė Operos Menadžerius. — Tu visuomet buvai stora. Tu buvai stora per pastutiniuosius penkiolika metų.

—Aš esu stora! Su nekantrumu atkartojo “prima dona”. — Aš nedainuosiu. Jie juoksis iš manęs...

—Jie verks, jie raudos! perkabinėjo menadžerius — Jie visuomet ir verkia ir juokias, Madame Lasca! Madame Lasca, neužmirškite, kad tai Wagnerio muzika. Wagneriui niekuomet jūs nėsat per stora!

—Tamsta meluoja! — priešinosi Madame Lasca. Būk tikras jie juoksis iš manęs. Aš nedainuosiu.

—Tada, — tęsė menadžerius, — jūs sulaužot kontraktą. Aš nubausiu Tamstą kalėjimu.

—Tai prakeikta šalis! Aš dabar esu kaip kalėjime...

Samuel Dietrich, operos menadžerius, dabar jau visai apsvaigo ir nei pats nežino ko imties. Už valandėlės jisai važiavo žemyn Broadway. Jam rodėsi, kad jis kas vieną minutą pradėjo senti ir netekti savo plaukų ant galvos.

—Bet, — pertraukė Teresė, Madame Lascos tarnaitė, — Madame Lasca nebėra taip jau stora! Ji taip jau natūrališka.

—Tu meluoji! Piktai atrėžė josios ponina. — Aš sveriu 300 svarų.

II.

Samuel Dietrich vėl apsilankė pas “primą doną”. Madame Lasca tik-ką buvo išvažiavusi specialėje limonsinoj pasivažinėti. — “Monsieur, — pradėjo tarnaitė nedrasiai, — jinai nedainuos...”

—Kodėl?

—Jinai nedainuos, — atkartodama paaiškino Teresė.

—Kas yra? — klausė susirūpinęs Dietrich. — Argi laikraščiai juokėsi iš jos?

—Ne, tai ne laikraščiai.

—Ar ji aplaikė kokius laiškus?

—Ne...

Menadžerius užmovęs giliau ant savo galvos kepurę dar kartą netyčiomis išsitarė:

—Po šimts velnių, kas gi atsitiko su Madame Lasca?

—Meilė, — išlėto ir nedrasiai pasakė tarnaitė Teresė.

—Tai kaip! Meilė... Bet iš meilės niekas neprivalo daryti juokus. Aš iš meilės nesijuokiu. Acha! Meilė... Ar negalėtum ką daugiau pasakyti?

ASTORIA.

(Taša).

tos merginos kitokio ginklo neturi, kaip tik ašaras ir rovimą savo ilgų plaukų, laužimą rankų. Man, 15 metų vaikėzui, likosi išrišt šis klausimas. Aš ilgai valandas galvoju, galva sukosi be rezultatų. Aš tiek tik žinoju, kad nebūtų šio valdininko, nebūtų skausmo mano seserei. Taip ir atsitiko. Pirmiau nei vestuvių diena atėjo, geležinės šakės jo taukais apaugusioj krūtinėj pradūrė tris gilius žaizdas.

Aš, jaunu būdamas, ant tiek buvau palkas, kad nežinojau, jog vietoj šio žuvusio, bus keli dar žiauresni.

Už kelių dienų visa mūsų šeima likosi įmesta į kalėjimą. Ukė konfiskuota. Viskas žuvo ant visados. Aš patsai, pasidėkavojant savo vikrumui, pasprukau ir nors per didelę sunkenybę įstojau tarnysten mazgočiaus ant prekinio garlaivio. Daug nukenčiau, daug privargau, bet visus sunkumus pergalejęs, po kelių metų, likaus vienu gabiausių "Jola'os" laivininkų.

Išplaukus Jolai (laivo vardas) nuo krašto, sunkiai susirgau. Rūpestis apie namus, šeimyną, prie to dar jūrių liga, sukėlė manyje didelį karštį. Nieks iš ten esančių nemanė, kad aš liksiu gyvas, o jei ir liksiu, tai bepročiui ar kitokiui ubagui. Kiti, matydami besiblaškančią, iš galiesčio norėjo pribagti.

Daugeliui galva skauda, bet tai tik šešėlis skaudėjimo, jei dar jauti, kad skaudima. Iš pradžios ligos ir aš jaučiau skaudėjimą. Tėvų ir seseris gailėstis, laivo supimas kas valanda didino skaudėjimą. Ant galo jau nežinojau ir nejučia, kad galva skauda. Nežinojau, kad tėvai kalėjime, nei nežinojau, kad mano vardas "Džekis". Aš, kas atmerkęs, ar užmerkęs mačiau gale galvos keistus žmones, keistai apsirengusius. Visi įsikandę po dideles pypkes, didelius kamuolius baisyai dvokiančių dūmų, tiesiai ant manęs puolancius. Tie stiprūs dūmai mane sunkiai kankino. Klejoju naktimis, rėkia, it pamišėlis. Pasveikus, kiek geriau atėjus savystei, įgula juokėsi: nebuvo audros ant jūrių, tai nors ant laivo kovojome su audra.

Pasveikęs stojau prie darbo: mazgojau virtuvėje indus, ploviau laivo grindis ir kolokius. Dirbau ką tik reikėjo ar nereikėjo. Darbas pridavė kantrybės, blaškė liūdnas mintis. Tėvų ilgai liūdėti nereikėjo: juos iš kalėjimo mirtis paliosavo; Marės kiek ir kur neklausinėju, vis veltui. Gyva dingo nei pėdsakų nepalikus. Viltis apledo mane, anksčiau ar vėliau, tvirtai tikėjau ją atrast, nors ir su savo gyvasčia prisieitų rokuotis.

Nors nemažai turėjau baimės, skausmo, tas prie nelaimių dar nesiskaito. Pirmą didesnių nelaimių mane patiko 21 liepos. Aplėdė Liverpool' laimingsi pasiekė Bagdadą. Vos saulei užtekėjus Jola prislinko prie dokų. Apsidirbė, kaip visada, išėjome į miestą vieni šį-bėi tą nusipirkti, antri įvairių smulkių europiškų niekniekių parduot, už ką Bagdade atsakančiai apmokama.

Man bestovint šalygatvy siauros, nešvarios gatvės, priėjus puikiai pasipuošus europiškos išvaizdos ponis, ilgai nesiderėjus, nupirko prekes. Nuduodama puikybė, nenėšė namo pati, bet mandagiai paprašius, atsakančiai pamokėjus, kad aš pats nuneščiau, ant ko sutikau.

Ji šilkinė skepetą apsigaubus, vos tik akis žibėjo, greitais žingsniais sukinėjosi iš gatvės į gatvę. Aš gi, prekes ant pečių susikrovęs, ėjau paskui ją, nieko blogo nemanymas, nesuprasdamas jos žabangų, kokius statė dėl manęs. Priėjus prie didelio namo, apvesto daržų, stotelėjus, pusbalisai paragino, kad nesidairęs pasiskubint, ėjau paskui ją. Išsiėmus pūndą raktų, atidarius duris, įleidus mane paskui save, užrakino. Vidų išrodė didelis perteklius. Ant grindų brangūs divonai, sienos žėrėjo nuo įvairiausių paveikslų ir kitokių papuošalų. Visur tvarka, viskas matėsi savo vietoj. Tik stebėtinai atrodo, kad tokiose namuose nesimatė nei vieno tarno, ar tarnaitės. Padėjus našlų nurodytoji vietoj, nieko nepratęs žengiau durų linkui. Nusišupus skepetą nuo galvos, mandagiai paprašė kelių minučių palaukti, ant ko turėjau sutikti, nes kitaip negalėjau, — duris užrakintose. Atsisėdus minkštoj kedėj, uždėjus koją skersai kojos taip, kad plikos kojos matėsi augščia klupščiu, užsiriškė cigareta. Išrodė ant viduramžės moteries. Gra-

žaus sudėjimo, viliojančių akių. Niekas negalėtų manyti, kad šioj dailioj moterij slėpėsi žvėris, didžiausia viluogė, žmogždė. Ji tokia buvo, tuomi užsiimdinėjo. Ne vieną jos viliojingo akys, raganiška šypsa prigavo, priviliojo ir likosi nekaltai auka. Paskutiniu aš buvau tapęs.

Užtraukus kelis kvėpiančius dūmus, numetė į šalį cigaretę. Nusišluosčius skepečiuoke lūpas, kiek galėdama maloniau nudo, užklausė ar nežingeidu būtų pasižiūrėt jos puošnio namo, ypač miegamojo kambario.

Jūrininkai ant visko tikę, ant baimės neatsižvelgia. Aš, būdamas jūrininku, pilnas gyvybės, drąsos, kitaip negalėjau daryti, kaip tik sutikti, eit, kur ji nesives. Ejoje laiptais, karidoriais, kolei neįėjome į miegamąjį kambarį. Atidarius duris, liepė eit tiesiai į lovą. Kelis žingsnius nuo durų atsistojęs, išgirdau durų trenksmą, raktok subraškėjimą, kartu šėtonišką juoką. Iš karto negalėjau suprast: ši maloni ponis juokauja, ar kokią nelaimę veda. Sujudinau duris, — užrakintos. Apžiūrėjęs langus, valandžiukę palaukus, pradėjau nerimauti. Kitokios išiegos iš šio kambario nebuvo, kaip tik vienos duris ir tos užrakintos. Jola išplauks už dviejų dienų, laiko turiu, maniau sau. Nusimetęs viršutines drapanas, prisiartinau prie užleistos lovos. Ko bijoti? Ponia išėjo, gulsiu atsilsėti, kolei pareis. Prisiartinęs prie lovos, ko neapmiriau iš išgascio. Skersai lovą gulėjo kraujuose paplukes, dar pilnai neatšalęs, ne senas žmogus. Dabar tik supratau, kur atsidūriau, kas laukia svetimoj šaly. Duris grūdau, beldžiau, niekas neatsiškaukė, nieko negirdėt, lyg kapuose tylu.

Už pusvalandžio atsitarė durys, įėjo keli ginkluoti zaptijos. Ji verkdamas turkiskai pasakojo, būk aš jos vyrą nužudęs su mieriu apiplėšti namus.

Teismas. Aš kaltinamas žmogžudystėj, likaus nuteistas ant kuolo pasodinti. Baisiausia mirtis. Teisme netikėtai sutikau seserį Marę. Ją likimas ištiko tokis: buvo įstojus moterų vienuolynan, bet už kokią ten neistikimybę likosi prašalinta, geriau pasakius, parduota vergų pirkliams. Pirkliai, atvežę Bagdadą, pardavė kunigui. Kunigas, neva norėdamas išpirti krikščionišką dūšią, pirkto ne iš mielaširdystės, bet saviems reikalams. Ant nelaimės neturėjo pilnos sumos pinigų, turėjo skolint pas savo kaimyną žydą. Žydas pamatęs, kad prekė daug vertesnė pinigų, išreikalavo iš kunigo, kad Marę eit ant pusės. Kiek laiko sesuo ėjo per rankas žydo ir kunigo, kol išliko tarpe jų nesuipratinimas. Per Velykas, tokioj metinėj šventėj, kunigas norėjo pasilaikyti saviems reikalams, žydas, tik-ką atšventęs Velykas, norėjo sau. Teisėjas, negalėdamas išrišti ginčų, nusprendė ją parduoti ir pinigus padalinti.

Pirmiau, nei išpildžius mano nuosprendį, svetimų šalių konsuliai suareštavo aną moterį, kuri mane buvo įtraukus nelaimėn. Pasirodo, kad ji buvo augstos kilmės europietė, per tai ir varda jos užslėpė. Ją apkaltino daugely žmogžudysčių tarpe turėję ir augstesnės klesos ir įvairiose šalyse, po įvairiais vardais. Žudystės pildė dēlei daugelio priežasčių: apsiavėdavo su turtingu seniu arba apdrausdavo jo gyvastį, pagyvenus kiek, šiokiu ar tokiu būdu žudė. Likaus paliosuotas, kaip po nekaltas.

Iš Bagdado atvežėme prekes Tripolin, tais laikais plačią pramonę varančią vergais. Apsidirbė nusidavėme ant rinkos verų pardavinėjimo. Baisiausia regykla, kokia kada būvau matęs: motinos, atvežtos su vaikais, skirstomos alpsa. Vaika atskiria nuo motinos, parduoda kitam. Riksmas širdi veria. Vergus išmieroja, pasveria, egyptoias anžiuri sveikatos, dantų ir pagal sveikata moka. Daugiausia žiopsotųjų susirinke palei jaunesnių moterų ir merginų vergių skyrius. Čia matėsi privežta iš įvairių šalių, įvairių tautų ir kalbų. Visos nuogai išrengtos, vienos susodintos, kitos suguldytos, gražesnio kūno sudėjimo stovėjo stačios. Vienos priviliotos agentu, kitos pavogtos arba panirktos. Vienas pirkliai pirkto sunkiems darbams, kaipio vyrus, kitas paleistuvystės namams arba europiečių turčiai taip sau, ant trumpo laiko nusinirke, vėliau palikdavo kur, arba kitam atiduoda.

Beveik visas verges supirko Pietinės Amerikos pirkliai. Kadangi mūsų Jola pirmiausia iš ten stovinių prekes vežė į Pietinę Ameriką, pirkliai nusamdė vieną kambarį vergams.

Perplaukus vidurį Atlantiko, išliko di-

Draugai socialistai, sustokim ir pamistykim!

(Taša nuo 2-ro pusl.)

Ištikrųjų ar ne geriau mainieriauti, būti ofiso klerku, dirbti anglų spaustuovėse, pagaliau mokinties? Ir ramiau ir geriau apsimoka ir tų šlykščių priekaištų nēra.

Štai, mēs, New Yorke, turim anglų soc. dienraštį. Unijos, partijos kuopos, atskiri skaitytojai ir t. t. visais galimais būdais remia N. Y. Call — perka bondsus, augina didelę spėką. Prie dienraščio gali priguļėti ir ne partijos nariai. Dienraštis rengia naują spaustuovę.

Ar rūpi tiem žmonėm biznis. Žinoma, nerūpi, bet jie ir tų žaunų dėl biznio negirdi. Net tūli lietuviai radikalai remia "N. Y. Call". Sulyzinkit kiek paramos gauna "Laisvė"? Nors priešios tik socialistai gali prigulėti, vadinasi, viskas "striely partviška" — partviaviau jau ir būti negali — o vienok randas dar tokiu neva draugu, kurie šunis karia ir ant redaktorių ir net ant šėrininku... (Ve, čia girdi, pri-vatistiskas biznis).

Ko tie žmonės nori?! Ištikrųjų, ko jie nori! Jeigu tain negerai, tai ko daugiau reikia? Ar kad "Laisvė" nereitų į L. S. S. rankas? Imkite, mielai bendrovė atiduoda? Jei neimate, tai ko daugiau norite?

Tas pats ir su "Naujie-nom". Mēs nevisai pritariam jų pakraipai, bet ne apie tai čia eina kalba. Žmonės tie sutvėrė dienraštį, parodė daug energijos, išmūšė tautininkus ir klerikalus ir net privatinis bankierius iš pozicijų, vadinasi, kariavo su priešingom partijom iš visos savo spėkos ir apveikė jas, geriau apveikė, negu Brooklyn ar Philadelphiaj — ar tiem žmonėm, "naujie-nieciams" daugelis neprikiša biznio ir kitų galų. Daugelis tų, kurie remia "The N. Y. Call" veik boikotuoja "Nau-jienas", nors "Naujienos" laikosi kiek kairesnės pozicijos, negu N. Y. Call.

Kiek jau kartų buvo valkiojamas vardas "Naujie-nu" bendrovės nariu! Bet paklausykite, ką sako draugas J. Baltrušaitis "Naujosios "Gadynės" N7:

"Reikia pasigrožėti to-kiais žmonėmis, kurie de-dasi į laikraščio bendro-ves. Ištiesų, jie turi turėti gražias mintis, kad ne vien savo gerove rūpi-na-si... Juk lietuvių laikra-čių bendrovės nežadėjo sa-vo nariams pelno..."

Tai gi, kad žmogus, socia-listiškai idėjai pritardamas, dedasi prie laikraščio, ar jam rūpi biznis? Žinoma ne! Jeigu savo šėra įvestin-tų į kokią nors išdirbystę, gautų gerų procentų, o jeigu įdėda į soc. laikraščio bend-rovę — tai net procentų ne-gauna, bet užtat gauna vė-jo nuo tų tariamų socialis-tų, kurie prie kiekvienos progos prikaišoja biznį.

Pasakykit, koks iš to iš-ėjimas? Nei pas anglus, nei pas latvius, nei pas vokie-čius, nei pas rusus to nėra, kas darosi pas mus. Ten visi remia soc. spaudą, ten visi dedasi prie bendrovių — o pas mus? Ten niekam ir pa-galvą neateina prikaišiot biznį redaktoriui ar bend-rovių nariui, nes juk visi dori žmonės mato, kad šian-

dien Amerikoje iš socialistų laikraščių biznio nepadary-si!

O pas mus nesiliauja riks-mas! Kad kur tik kas su-snabzdės — tuoj kas nors jau ir šoka su privatiškumu.

Taip ilgai negalės tęsties! Nervai ir valia negali pa-nešti. Nusibodo, įkyrėjo mums tos begėdiškos šne-kos.

Mēs norim, kad tie žmo-nės, kurie ēda taip vadinamus privatinis laikraščius nepolitikieriaudami pasaky-tų, ko jie nori?

— Kad jų nebūtų? — Ge-rai, pasakykit atvirai. Te-gul pasako "Kova", kuri yra L. S. S. organu. Jeigu ji pa-sakys, kad jų nereik — tada žinosim, ką daryti.

— O mažu reik, mažu nau-dingi? — Tai kam tada rēkt? Tada reikia padēka-voti tiem, kurie pasiima ant savo pečių tą sunkią našta.

— O mažu reik, kad jie bū-tų L. S. S. leidžiami? Ge-rai, mēs tinkam, o jūs ar-tinkat?

— Mažu sakysit, kad jūs pavelijat jiem gyvuot, bet jie turi organizacijos klausyti?

Gerai, "Laisvė" eina su organizacija ir už organiza-ciją. Kada ji sulaužė orga-nizacijos valią?

Ar tai, kad ji pritaria liau-dies tarybom bei darbininkų tarybom? O kur organiza-cija uždraudė jas steigti? Štai, Amerikos Socialistų Partijos Pild. Komitetas pa-rtaria net kuopom remt tą judėjimą. Vadinasi, mēs daugiau pritariam organiza-cijai, negu tie, kurie tik žo-džiu pritaria jai.

Mēs norim, kad "Kova" tuoj pasakytų, ko ji nori nuo mūsų.

Pasakykit, ko jūs norit nuo mūsų?

Naujas "pavojus".

Jeigu Europinė karė dar metus prasitės ir Vokietijos submarinos darbuosis taip, kaip iki šiol darbuosis, tai prekinis laivynas netik ka-riaujančių, bet ir neutralių šalių atsidurs ant jūrių dug-no. Karei pasibaigus, dau-giausia pelnys tos valstybės arba, geriau pasakius, tų val-stybių kapitalistai, kurie tu-rės didesni laivyną. Dabar į Europą gabenama ammu-nicija, o pa karės reikės ga-benti įvairūs produktai, į-vairi medega. Dėl tų vals-tybių pramonės sryty atsi-dengs rugiapjūtė.

Ir štai dabar Japonija jau tą aiškiai permato ir ne-juokomis rengiasi. Kada Suv. Valstijos šimtus milio-nų skiria kariniamis reika-lams, statymui karinių lai-vų, tuo tarpu Japonija deda visas pastangas, kad pasta-čius kodaugiausia prekinį laivų.

Visos laivų dirbtuvės die-ną ir naktį dirba — stato prekinis laivus. Pagalios, Japonija neužsiganėdina statymu laivų, ji stengiasi iš kitių valstijų supirkti laivus ir paskui, progai pa-sitaikius, paleisti darban. Apart to, Japonija sumaži-no statymą karinių laivų ir tų jiėgą pašventė statymui prekinį.

Ir štai, tūlas Suv. Valstijų komersantas, sugrįžęs iš Ja-ponijos, jau pranašauja apie naują "pavojų", kuris grėsia Suv. Valstijoms iš Japonijos pusės. Jis sako: "Japonija ne juokais stato prekinis laivus ir, matomai, ji rengia-si prie nepaprastos komerci-inės kovos, kuri neapsiru-bežiuos vienu Didvandenyn-u, bet persikels ir į kitas šalis".

Vadinasi, jau čia naujas "pavojus" po nosia, jau čia reikia rengtis prie naujos kovos, — komercijinės ko-vos. O juk komercijinė ko-va visuomet priveda ir prie tikrosios kovos.

Ar šiaip ar taip, bet Japo-nija po karės komercijoj už-ims pirmą vietą. Anglija, kuri pirmiau skaitėsi van-dėnų karalaite, liks be laivy-nis, kitų viešpatysčių preki-nis laivynas irgi išsėsis ant jūrių dugno. Suv. Valstijų prekinis laivynas neperga-lingiausias ir to likimas dar neaiškus. Vadinasi, Japo-nija bus jūrių karaliumi ir Amerikos kapitalistai gali sukelti didžiausį lėrmą. Da-bar jau tūli Amerikos kapi-talistai pradeda šaukti, kad Japonija rengiasi prie nepa-prastos komercijinės kovos ir kad Suv. Valstijoms iš tos pusės grėsia pavojus. Vė-liaus gi jie, be abejonės, pra-dės šaukti, kad Suv. Valsti-jų laisvei grėsia pavojus, kad ši šalis randasi pavojuje ir kad ją reikia ginti. Pasiba-gus europinei karei, kapita-listai vėl ims šaukti, kad mēs neprivalome savo kariume-nės paleisti, neprivalome pa-naikinti priverstino karei-viavimo, nes po nosia pavo-jus.

V. P.

FRIDRICHAS ADLERIS.

Jau mēs rašėme, kad F. Adleris už užmušimą Aust-rų ministerių pirmininko gr. Štiurgko valdžios teismo nu-teistas pakarti. Šiurpuliai pereina per kūną, skaitant tokias žinias, kame darbo žmonių protestas krauju ap-sipila.

Neapsakomai graudus ir gilaus pasišventimo pilni pa-skutinieji žodžiai, pasakyti teisme tojo didvyrio, tikro revoliucionierio, nors ir soc. demokrato. F. Adleris tarė:

"Jeigu ištikrųjų nori su-prasti priežastis, kurios pri-vertė mane užmušti Štiurg-ką, aš pasakysiu, kad aš ne antipatrijotas. Kaip tik gimtinės meilė ir ištikimybė mano partijai padarė mane tokiu, koku aš esmiu..."

Jūs turite suprasti, kad mēs gyvename barbarų lai-kais. Jeigu šiandien tėvai ir sūnūs aukoja karės lauke savo gyvybę dėl to, kad nai-kinti kitų gyvybes, tat su-prantama yra paklausti sa-nyves, ar neverta paaukoti sa-lų gyvybę, idant pribagti taji barbariškumą.

Prisieina pripažinti, kad mēs gyvename tokiais lai-kais, kada užmušti yra mū-sų pareiga. Užmušimą ne-galima palikti vien tik vieš-pataujančių sluogsnių pri-vilegija.

Aš nežinau, ar teks man numirti, ar be galo skursti kalinyje. Aš noriu tik, kad ir paskutinioje valandoje mano dirksniai pasiliktu tiek stiprus, kad aš galėčiau paskutinį kartą suukti: i kovą! Dabar, atsisveikinda-

mas su visais savo draugais bei artimaisiais ir viso pa-saulio kovotojais, aš prime-nau, kad dvasios numarinti negalima".

Lenkiame galvą prieš didį kovotoją. ("J. Lietuva").

LAISKAS RUSIJOS KAREIVIO.

Lietuvis, buvęs Amerikoje, dabar rašo iš Rusijos vei-kiamosios armijos drg. J. Urbonui į Brooklyną sekan-čiai:

"Mielas drauge, jums jau žinoma, kad mūsų supuvu-siam carizmui karūna nu-versta (mat, buvo gerokai supelėjus). Taigi dabar esame tokie pat laisvi piliečiai, kaip ir jūs, Amerikoje.

"Dabar, išsisukę iš liuci-nerio nagų, esame labai linksmi, ypatingai kareiviai. Dabar kareiviams liuosame nuo užsiėmimo laike nerei-kia: 1) einant gatve ir kiek-vieno vietoj aficeriams ati-duoti garbę, tame skaitliu-gu ir generolams; pastariem-siems nereikia stoti "vo-front". 2) Liuosame nuo už-siėmimo laike galima daly-vauti visokiuose susirinki-muose, mitinguose, kalbėti, išreikšti savo nuomonę, aiš-kinti kareivių reikalus ir šiaip žmonių reikalus. 3) Nevalia načalstva garbinti jų augštais titulais, kaip kad pirmiau buvo "Jego blagoro-dije, jėgo visokoblagorodije" ir t. t., bet sakyti taip: po-nas praporščikas, ponas po-ručikas, ponas kapitonas, po-nas pulkininkas, ponas gene-rolas ir t. t. 4) Visose karei-vių dalyse yra išrinkti tam tikri komitetai, pavyzdžiui, kaip pas jus unijų organiza-cijose. Žodžiu, dabar esame taip drūčiai susiorganizavę, kad joks dievo pateptasis jau negalės ant sosto užsi-rioglinti. Greitu laiku rink-sime prezidentą".

Laiškas rašytas 16 d. ge-gužės.

KAS PADARE DIEVUS?

Brahma, from an idol in the Indian Museum. (Brahma, Dievas yra visų dievų Tėvas.)

VARBIAUSIEJI faktai šioj kny-goj randasi paimiti iš Mythologij, Encyklopediškų žodynų ir atstūnų Bib-lijų. Knyga su keturiolika galingiausių Dievų paveikslų.

1. Trijs šv. Panelės Nekalto prasi-dėjimo. Nekuri yra ne iš karlingo dan-guje.
2. Kiekviena nekaltė prasidėjimo Dievaitė, yra kokia tal labal galingo Dievo sesuo, pati ir motyna vaikų.
3. Trijs galingiausi Dievų Sunai. Ka-puo išganytojai ir apirkejai svieto.
4. Kiekvienas Dievas griausi kad jis svietą sutvėrė ir pats savę pasidarė.
5. Paveiklas pirmo žmogaus ir jo moteriškos. Kuris žydu Dievas Jaho-veh, padarė ant savo išveizdos.

Knyga: 528 32 puslapių. Kaina 15c.

Perkupčiams, petlioriams, agentams ir šiaip pardavinėtojams duodama geras nuo-šimtis. Ant pažiūros nesitūdama, nlekam. Atsišaukite žemiau nurodytu adresu.

Gyvenanti prie fanatikų ar neistiki-mų žmonių, privalo prisistat 6c. Extra dēlei knygos apsaugojimo, kad kiti nepasivaintų kada bus prisieuta.

RUTKAUS SPAUSTUVE

338 W. End Ave., DETROIT, MICH.

KORESPONDENCIJOS

BINGHAMTONO CHRONIKA.

(Nuo mūsų korespondento).

Liepos 15 d. buvo Aušros choro koncertas publikai patiko, ypač naujomis dainomis klauzitojai gėrėjosi. Tik deklamatoriams reikėtų patarti, kad pasimokintų nūdavimo ir aiškesnės, retesnės kalbos. Padengimui lėšų pirmininkas prašė aukų: "sumesti ubagiškai, po centą". Iš skaitlingos publikos surinkta vos 6 doleriai su centais.

Liepos 22 d. buvo L. S. S. kuopos paskaita temoje: "Kristus, ne dievas"; parašyta J. T. Vitkaus. Publikos buvo nemažas būrelis; aukų padengimui lėšų sumetė \$5.55. Dvasiškas piemu su didžiausiu piktumu užsidaręs urve prisakė savo avėlėms, kad neitų paskaitos klausyti. Ir kad pasirodžius, kaip jis galingas, o socialistai silpnai, — su didžiausiu įniršimu prieš buručių akis sudraskė ir sutrynė vieną plakatą, kviečiantį į paskaitas. Tuomi manė, jog ir visus socialistus tas "galinčius sunaikino..."

Liepos 29 d. buvo rengtas L. S. S. kuopos pikninkas Ross Parke, bet dėl lietuvių dienos nepavyko, ir pasilinksminimas tapo perkeltas svetainėn. Svetainėje dainavo Aušros choras, užsiimta žaizlais ir lietuviškais šokiais.

Rugpjūčio 5 d. vėl rengtas pikninkas Ross Parke ir pavyko puikiai. Ten pat buvo laikytas ir kuopos susirinkimas, kuriame įstojo į kuopą 4 nauji nariai.

Rugpj. 3 d. buvo L. S. S. kuopos teatras. Sulošta 3-jų veiksmų tragedija "Kerstiniga Meilė" ir vieno veiksmo komedija "Užkerėtas Jackus". Lošimas pavyko puštinai, tik publikos buvo nepersdaug.

Tūlas laikas atgal vyčiai buvo nuvažiavę į Scranton, Pa., teatro lošti. Publikos, sakoma, turėjo apie tuziną ypatų. "Pelnė" kelias dešimtis dolerių į skylių. Visi vyčiai neužsiganėdine iš tokio "pelnio" ir urzgia ant savo generolo. Generolas susipykęs ir su dvasišku piemeniu. Pirmas pasirūpino suteikti jam "atskaitą" iš vyčių rotos ir parapijos ir išburnojo jį (generolą) šventame dievo urve. Generolas apskundė piemenį teisman už garbės įžeidimą. Žiūrėsime, kas iš to išeis.

MONTELLO, MASS.

(Nuo mūsų korespondento).

Rugpjūčio 5 d. kalbėjo d. L. Pruseika; prakalbas rengė L. D. L. D. 6 kp. Publikos, kurios buvo į 250, prakalba užsiganėdino. Aukų lėšų padengimui surinkta \$8.05; prie kp. prisirašė 14 narių; prie to parduota keletas knygų "Karė—Ko Dėlei" užrašyta keli laikraščiai.

Vietinius anglų laikraščius nežinia kas informuoja

apie lietuvių; nesvarbu, kad informuotų neteisingai, bet kad nors būtų kas panašaus, bet dabar tai stačiai provokatoriškai. Štai apie drg. Pruseikos prakalbas rašė: "Kalbėjo Raguočius 5 d. rugpjūčio, Lietuvių Tautiškam Name, mitinge surengtame patrioty; rodė paveikslus ir aiškino jų patriotišką svarbą". Klausykit, ar yra kas nors panašaus su augščiau paminėtomis prakalbotomis drg. Pruseikos?

Negana to. Klausykit, ką pasakojo "Times" utarninko numery: "Panedėlio vakare, L. T. N., buvo lietuvių ir lenkų patriotiškias mitingas, su pakėlimu flagės". Pirmininkavęs P. Senkevitz; kalbėtojais buvo Charles Sidlauskas iš Bostono, kuris per penkis paskutinius mėnesius davęs lekcijas apie patriotizmą. Kalbėjęs profesorius Juozas Climas iš Brooklyno ir užbaigdamas kalbą sušukęs "Remember, boys, American first". Kiti kalbėtojais buvo iš Fall River, Bostono, Providence, New Bedfordo. Vakaras užsidaręs daina "Old Glory". Salė buvus papuošta vėliavomis. Tai tokias pasakas pasakojo "Times", nors nieko panašaus nėra buvę ir salė L. T. N. panedėly visai buvo uždaryta.

Charles Sidlauskas gal niekad nėra kalbėjęs Montelloj, o juo labiau niekad jokių lekcijų nedavinėjo. Apie prof. Klimą turbūt niekas nei nežino. O vienok "Times" žinias padavė ir skelbia, kaip gryną teisybę.

Pagalios, pagalvojus, man rodosi, kad tas nonsensas ne be tikslo. Mat, lietuvių Montello žinomi, kaip labiau atsižymėję socialistiškam judėjime: jie laike socialistų gegužinių parodų, viešų prakalbų, arba protestų, visada pirmi ir skaitlingai dalyvauja, todėl reikia dabar kitoms tautoms įkalbėti: štai, lietuvių, kurie taip visur būna savotiški, o dabar eina pirmi už Ameriką, eikit ir jūs visi.

CLEVELAND, OHIO.

"Laisvės" 63 num. iš Clevelando yra parašyta korespondencija apie L. D. L. D. 22-os kp. ir "atžagareivių" pikniką. Žinant, kad tą dieną niekas neturėjo išvažiavimo, kaip tik L. D. L. D. ir Dr. V. Kudirkos pašelpinė draugystė, nėra abejonės, kad tas bjaurus šmeižtas drebiama ant Dr. V. K. dragugstės. Pranešimas sako, kad "atžagareiviai", norėdami užtenkti L. D. L. D. 22-ros kp. parengimui, taipogi surengė pikniką ir varė kuosmarkiausią agitaciją, kad visi eitų į jų parengtą pramogą; net ir tiketus dalino uždyka". Turiu pasakyti, kad kudirkiečiai, rengdami pikniką, — nesitaikė prie jokių užtenkimų nei agitacijų. Jau ir iš to galima suprasti: prieš, daugiau, negu dviem mėnesiais (pagal to pranešimo išeiną, kad ūmai ir ant juoko), draugystė nutarė rengti pikniką. Taipgi ir plakatais buvo garsinama visu mėnesiu prieš išvažiavimą, taigi pirmiau, negu kad L. D. L. D.; vadinasi, jie bėgo už akių kudirkiečiams, varė priešin-

gą agitaciją ir dar leidžia šmeižtus. Link tų tikietų "dykai dalinimo", čia trumpai pasakysiu, kad nuo dragugstės nebuvo niekas įgaliotas tai daryti, o jei pavienės ypatos iš savo noro ir kišenias atmokėjo, tai tas nereiškia priešingą agitaciją ir atžagareiviškumą. Pagaliaus džiaugiamasi (su išjuokimu): "Nors ir pirkto atžagareivių tikietus", bet atvyko į L. D. L. D. pikniką ir tas visas jų darbas vėjais nuėjo". Kad toki melą skelbti, reikia būti žmogui be jokio supratimo, doros ir žmogishumo. Čia jau tiesiai talkoma purvais į akis, bet apsirakta. Juk į pikniką žmonių suvažiavo šimtai; draugystei atliko pelno keiliosdešimtis dolerių. Matomai, tos žinios pranešikas labai trumpos nuomonės, kad jam mislija, jog vienai pušei pasisekimas, — tai antrai bankrutai; betgi nežino, jog Clevelande lietuvių gyvenimas arti dešimties tūkstančių ir gali būti kartu penki piknikai — ir nei vienas neunkentės.

Turiu viltį, kad daugiau panašūs šmeižimai neatsikartos.

J. Žilinskas,
Dr. V. K. D. Sekr.

JERSEY CITY, N. J.

(Nuo mūsų korespondento).

Nelaimė lietuviškam parapijos saliuė. Vieną gražią naktį susitarė keliatas airių bonų minėtą saliuėn apribavoti. Bet dyvai, kad saliuė buvo 16 kostumerių ir 3 ypatos visos išgązdino. Tūli kazirinkai juokiasi, kad užpuolikai turėjo tik "popierinius" revolverius. Saugokitės, kitą sykį ir popierinis šauna.

Mūsų progresyvės draugijos ant parengtų piknikų niekad neuždirba, bet jau katalikai net perdaug uždirba. Užtai įėjo madon, kad vardan George'o draugijos gali rengti pikniką kas tik nori ir tūli katalikų lyderiai taip daro.

L. S. S. 59 kp. rengia dviąs prakalbas per Rajono Agitacijos savaitę. Vienos bus Jersey, kitos Hoboken.

LAWRENCE, MASS.

29 d. liepos buvo prakalbos, kurias surengė Haverhill Socialist Party centralis komitetas. Kalbėjo drg. D. R. Tauner iš New Yorko. Viskas pavyko labai puikiai ir publika likosi pilnai užganėdinta.

3 d. rugpjūčio buvo prakalbos L. S. S. 64 kuopos. Nors diena buvo labai šilta, bet žmonių susirinko gana daug, — pilna svetainė; atėjo ir guzikuočiai pasiklausyti, bet truputį pastovėję, vėl svetainė apleido. Kalbėjo drg. L. Pruseika iš Brooklyno. Jis aiškino visus šių dienų bėgančius reikalus ir apie dabartinį judėjimą ir t. t. Publika jo prakalba liko užganėdinta.

Po prakalbų, 5 d. rugpjūčio, prie kuopos prisirašė 6 nauji nariai, o 5 pasivėlino, atvažiuoju jau po mitingo ir pasiliko kandidatais. Tokiu būdu prie kuopos prisirašė net 11 narių. Dabar kuopa turi 115 naujų narių.

Laike prakalbų buvo rink-

ta aukos padengimui lėšų; surinkta \$9.34, bet ši suma nepadengė visų lėšų ir kuopa turėjo iš savo iždo pridėti.

4 d. rugpjūčio buvo pikninkas L. S. S. IV Rajono Socialistų Bendrovės parke. Diena pasitaikė puiki ir žmonių susirinko gana daug; daugiausia dalyvavo Lawrence'o, Haverhill'o, Cambridge'aus ir Fitchburg'o lietuvių; iš kitų miestų buvo po kelis, o iš So. Bostono tik du. Mat, So. Bostono L. S. S. 60 kuopa, tartum atakuodama VI Rajoną, surengė savo pikniką.

Drg. L. Pruseika pasakė trumpą prakalbą apie Amerikos padėjimą ir kvietė pamaukti po kiek nors dėl Naujosios Anglijos politiško kalinių. Aukų surinkta \$21.64. Paskui trumpai kalbėjo drg. Žiurinskas — VI Rajono organizatorius, kviedamas visus rašyti prie socialistų organizacijos ir veikti išvien. Viskas pavyko labai puikiai ir Rajonas turės virš šimto dolerių pelno.

Jau prasidėjo ėmimas į kariuėnė. Lietuviai, kuriuos pašaukė, pareikalavo blankų dėl prašymų, kad juos paliuosuoti, tai jiems išdavė visiškai netinkamas. Kada jie pareikalavo, kad jiems duotų N130, tai atsakė išduoti ir net policinai išvijo laukan. Dvi dienas kankino, neduodami blankų, bet susipratę darbininkai nepaliovė lindę ir turėjo išduoti.

IS PITTSBURGO PADANGES.

(Nuo mūsų korespondento).

Pittsburghe randasi didelis skaitlius lietuvių, bet apie jų veikimą nieko nesimato laikraščiuose, todėl neprošali pabriežti keliatą žodžių apie jų veikimą.

Pittsburghe ir artimose apelinėse randasi 3 kooperatyviškos maisto krautuvės, kurios nebologai gyvuoja. N. S. dalyje kooperacijos vis auga ir auga, taip, kad prisieis įieškoti didesnės vietos dėl krautuvės.

Pittsburghe (Soho) dalyje Lietuvių Mokslo Draugija pasistatė svetainę, kuri lėšavo apie \$40,000.00. Tai bus vienintelė lietuvių svetainė.

N. S. Pittsburgo A. P. L. A. pirma kuopa nusipirko savo namą už \$21,000.00. Reikia pasakyti, bižniška namą, kuriame randasi Moving Pictures, Bowling Alley ir apatuvų krautuvė. Namas padarytas taip, kad jame galima bus paryti klubą ir kelias skaityk-

las. Dabartinį laiką namas neša 7½ % pelno, nes skaitant klubo. A. P. L. A. buvo surengtas išvažiavimas, kuriame dalyvavo visi vietos lietuvių, tik gaisas užlaiko drabužių krautuvę.

Nuo 1909 m. gyvuoja Did. Liet. Kunigaikščio Algirdo draugystė. Suprantama, kaip pašelpinė, neadaug ir veikia. "Liet. Dienoj" surinko apie 84 dol., paskui sumetė 5 dol. išleidimui knygų "Karė—Ko Dėlei?" Nulasta lavintis tarpe savęs apšvietos sryty. 15 d. liepos buvo surengtas išvažiavimas, kuriame dalyvavo visi vietos lietuvių, tik gaisas užlaiko drabužių krautuvę.

Nors ir mažai lietuvių, bet tris jų jau pašaukti į kariuėnė ir vienas, veikliausiai, turės tarnauti. Abelnai, ėmimas į kariuėnė nekaip sekasi: reikia pristatyti 173, tai apie 400 jau iššaukė ir iš jų pasirodė tik 50 gali tarnauti. 70 rasta visiškai nebeveikų, o kiti padavė prašymus, kad juos dėl įvairių priežasčių paliuosuoti nuo tarnavimo.

D. G. J.

lietuvių veikimas sparčiai auga.

Taip pat ir su L. S. S. kuopų gyvavimu. Dabartinį laiką labai rašosi naujų narių prie kuopų, nes žmonės supranta, kur yra teisybė.

L. S. S. II Rajonas laikytoj 29-toj konferencijoj įsteigė politiško praskaitėlių fondą. Rūpintis tuo reikalu įsyrinko 3 ypatas, kurios jau ir veikia.

Kalbant apie Pittsburgo lietuvių veikimą, reikia pasakyti, kad dar daug yra ir tokių, kuriems tokie darbai nepatinka. Jiems viskas išrodo negerai.

Bet didžiama supranta savus ir kitus reikalus, nepaisydama ir visokias paskalas ir varo pradėtą darbą pirmyn.

Beto, dar reikia pasakyti, kad ir A. P. L. A. draugija sparčiai auga; jau yra 13 kuopų, kurios turi apie 1,500 narių. Draugija moka \$7.00 pašelpos ligojė ir \$125 posmertinės, už 50 c. mėnesinių mokesčių. Draugijos turtas siekia suvirš \$9,300.

Manoma, kad draugija, turėdama tiek turto, neatsisakys paskolint pirmai kuopai ir gauti 2% daugiau, negu bankas moka.

Lietuvos Sūnų draugija N. S. taipgi gerai gyvuoja ir mana naują namą statyti. Persimainė laikai, sykiu persikeitė ir žmonių supratimas. Kiek metų atgal staidavo bažnyčias, o dabar statato svetaines, tveria kooperacijos, rengia išvažiavimus. Žodžiu, naujas veikimas ir įėjus lietuvių toliaus taip darbuosis, tai trumpu laiku pasirodys gausių vaisiai.

Todėl dirbkime, nenustokime, nes kur vienybė, ten ir galybė.

ST. JOSEPH, MO.

Apie šį miestelį lietuvių mažai žino, nes jokių pranešimų nesimato, nors čia yra apie 15 lietuvių šeimynų ir apie tiek pavienių.

Iš dirbtuvių pirmą vietą užima savo didumu skerdyklos, pavskui seka tavorinių vagonų taisymo dirbtuvės, yra keletas kriaučių dirbtuvių, kuriose daugiausia dirba moteris ir merginos. Lietuviai daugiausia dirba skerdyklose, išskyrus kelius, kurie dirba rakanų dirbtuvė. Taipgi randasi du lietuvių saliuėn ir, rodos, vienas užlaiko drabužių krautuvę.

Nuo 1909 m. gyvuoja Did. Liet. Kunigaikščio Algirdo draugystė. Suprantama, kaip pašelpinė, neadaug ir veikia. "Liet. Dienoj" surinko apie 84 dol., paskui sumetė 5 dol. išleidimui knygų "Karė—Ko Dėlei?" Nulasta lavintis tarpe savęs apšvietos sryty. 15 d. liepos buvo surengtas išvažiavimas, kuriame dalyvavo visi vietos lietuvių, tik gaisas užlaiko drabužių krautuvę.

Nors ir mažai lietuvių, bet tris jų jau pašaukti į kariuėnė ir vienas, veikliausiai, turės tarnauti. Abelnai, ėmimas į kariuėnė nekaip sekasi: reikia pristatyti 173, tai apie 400 jau iššaukė ir iš jų pasirodė tik 50 gali tarnauti. 70 rasta visiškai nebeveikų, o kiti padavė prašymus, kad juos dėl įvairių priežasčių paliuosuoti nuo tarnavimo.

758 ypatos, kurie pabėgo iš vietų užimtų vokiečių ir austrų kariuėnės.

Augščiau minėtos visos ypatos tapo atvežtos 2 dieną Sausio, 1017 m. ant laivo "New Amsterdam" per visiems gerai žinomą Amerikoje Bankierių HENRY-KĄ C. ZARĄ.

Laike jo buvimo, pono Zaro, Lenkijoj ir Lietuvoj, labai daug žmonių dazižinojo apie mierį kelionės, atsilankė pas jį daug, kurie davė laiškus ir linkėjimus kad perduot giminėms gyvenantiems Amerikoje.

Visi tie adresai, žinios ir pasveikinimai nesutylpiti šiame laikrašty, jeigu p. Zaro panorėtų juos išdukuoti, todėl visi kurie turite pažįstamus ar gimes ir norite dazižinoti, tuojaus kreipkitės ypatingai ar laišku žemiau nurodytu adresu:

HENRIKAS C ZARO, Bankierius

Metropolitan Saving Bank Building,

No. 1 Third Ave., Cor. 7-th St., NEW YORK CITY

DYKAI, DYKAI! Aš ištraukiu dantis be skausmo ir veltui tiem, kurie duoda talent ir naujus ideti. Visas darbas viskai be skausmo. Dr. Chas. Teschberg yra gerai žinomas kaip specialistas įvairiose atsitikimuose. Atėik ir dūok išgyzinti. Informacijos dykai. Mūsų kabinas ir tikrai 22 karato. Darbas svarantuoas. Ofiso valandos: nuo 9 A. M. iki 8 P. M. Petyzelnis nuo 9 A. M. iki 6 P. M. Nedėlionis nuo 9 A. M. iki 1 P. M. DR. CHAS. TESCHBERG, D. D. S. Liet. Pentytas 500 Grand St. Kampas Union Ave. Brooklyn, N. Y. Kalba Lietuviška, Lenkiška, Rusiškai. Tel. Flack 3698

ROCKFORD, ILL.

5 d. rugpjūčio buvo mėnesinis susirinkimas Lietuvos Sūnų ir Dukterų draugystės. Perskaityta laiškas, kuriame kviečiama prisidėti prie Amerikos Lietuvių Darbininkų Tarybos. Du draugystės narių labai smarkiai agitavo prisidėti prie Tarybos. Kad jie agitavo — nenuostabu, bet labai keistus argumentus vartojo, vartydami savo agitaciją; girdi, socialistai iki šiol nieko nenuveikė, todėl mes turime prisidėti prie Tarybos ir darbuotis, nepaisant socialistų. Reikia pažymėti, kad tie patys vyruokai labai smarkiai agitavo narius, kad "Laisvę" atmetų, o paimtų kitą laikraštį organu, vienok didžiama narių jų agitacijos nepaklausė, organu pasiliko "Laisvę".

Yra gana keistų narių, tik ant laimės, jie mažą rolę lošia tarpe kitų narių ir neparusizkama jiems praveisti savo užmanymų.

L. S. ir D. draugystės Narys.

NEW KENSINGTON, PA.

A. P. L. A. reikaluose.

A. P. L. A. 9 kuopos susirinkimai bus laikomi kiekvieno mėnesio pirmą nedėdienį Y. M. C. A. svetainėje 9th St. ir 5th Ave. Sekantysis susirinkimas bus 2 d. rugšėjo, 1:30 val. po pietų. Visi nariai malonėkite į laiką atsilankyti ir naujų atsiųskite dėl prisirašymo. Kurį yrą užvilktą mėnesiną mokeskis, malonėkite atsilankyti ir užsimokėti, nes kitaip būsite suspenduoti.

Skr. A. B.

WATERBURY, CONN.

Stebėtina mūsų katalikų psichologija: meldžiasi, pasinkauja, bėga į bažnyčią, bijo nuodėmę papildyti pėnyčioj suvalgant mėsos šmotelį, bet kad žmogų apgauti, apskolinti ir paskui neatiduoti, tai pirmieji. Pavyzdžiu D. karštas katalikas, kas nedėdienis bėga bažnyčioj ir meldžiasi, bet už tai kur tik pagyvena ant burdo, tai visur neužsimokėjęs pabėga.

Ar tai ne keistas pasielgimas?

B. D. Jonas.

GRAND RAPIDS, MICH.

Čia lietuvių randasi gana daug ir veikimui dirva plati, tik gaila, kad mažai ve-

kiama. L. S. S. vietos kuopa paprastai drabuojasi, bet dabar, laike karščių, nieko neveikia. Dvasiškią didelės įtekmės neturi ir įėjus tik pažangesnioji visuomenė smarkiau pradėtų darbuotis, tuomet pasekmės būtų labai puikios. Vertėtų pagalvoti ir apie sutvėrimą jaunimo kuopelės, kuri pasakui galėtų dailėj lavintis.

B. Bitis.

CAMBRIDGE, MASS.

"Laisvės" N63 tilpo iš mūsų miesto korespondencija, kurioje korespondentas sakoma, būk pas mus esą tokių žmonių, kurie peikią kalbėtojus, kad jie negerai kalbą ir dar priduria, būk jie esą priešingi L. S. S. 71 kuopai. Pasirodo, kad korespondentas ar tai nesuprato, ar tai nenorėjo suprasti, kad taip parašė. Mės ne kalbėtojus peikiame, bet tūlus L. S. S. 71 kuopos narius už negevus pasielgimus. Pribuvus man į Cambridge, tuojaus prisirašiau prie L. S. S. 71 kuopos ir per tą laiką kiek man teko lankyti susirinkimai, niekadoms neapsiejo be triukšmų. Tie draugai, kurie daugiau prasilavinę, daugiau supranta socializmą, visuomet sukelia triukšmą. Matydami jų išdidumą ir nedraugišką elgimąsi, priiverstas buvau apleisti kuopos draugams.

Dėlei viršnurodytų priešių yrą ir kiti apleidę minėtą kuopą. Apie kalbėtojus mės nieko nesakome.

J. R. Pušinis.

MONTELLO, MASS.

(Nuo mūsų korespondento).

Nedėlioje, rugpjūčio 12 d., kalbėjo drg. K. Žiurinskas. Prakalbas rengė L. M. P. S. 22 kp. Prakalbos atsiuvo L. T. N. parke; žmonių prisirinko daug; kaip matyti iš svečių veidų, prakalba liko užganėdinti. Po prakalbų jaunimas žaidė įvairius žaizlus. Tūlas tautiškas patriotas iš Lewiston'o, Me., buvurdo, tai visur neužsimokėjęs pabėga.

Ar tai ne keistas pasielgimas?

Rusijos lietuvų Seimas.

Gegužės 28 d. posėdis. Šiandien atstovų susirinko 295. Pirmas klausimas — prezidiumo rinkimas. Kun. Česnyš Katalikų Tautos Sąjungos vardu skaito deklaraciją-protestą prieš tai, kad jų neleidžia prezidiuman ir praneša, kad ji savo kandidatų prezidiuman nestatys. Paskui dar eilė kalbėtojų (d-ras Nagevičius (bepart.), soc-dem. — d-ras Avizonis, Smolskis, Rasikas, soc-liaud. — afic. Kundrotas, afic. Saladžius nurodinėja, kaip ir vakar, kad revoliucinei demokratijai negalima viename suole sėdėti su principijalais revoliucijos priešininkais buvusiais ir būsimais kramolo malšintojais.

Kadangi katalikai atsiskė įteiti prezidiuman, tai tuo pačiu nebegali būti kalbos apie kr-demokratų vakar priimtą rezoliuciją. Lieka, vadinas, rinkti iš 5 partijų ir beparyvių. Įdomu betgi pastebėti, kad d-ras Bukontas Pažangos vardu pranešė, jog jo frakcija pripažįstanti katalikų partiją. Na, o jei ji atsiskė prezidiuman įteiti — tai jos dalykas. Siūloma dvi rezoliucijas: soc-dem. — rinkti po 3 iš 4 partijų, faktinai Tautos Taryboje dalyvavusių (soc-dem., soc-liaud., sant., pažang.) ir Santaros — rinkti iš šių partijų: soc-dem., soc-liaud., sant., pažang., kr-dem. ir beparyvių frakcijos.

Už pirmąją 112, prieš 128, susil. 12. Už antrąją — 152, prieš 110, susil. 9. Priimta antroji.

Tuomet soc-liaud. ir soc-dem. praneša, kad jie rinkimose nedalyvauja ir išeina iš salės.

Salėje pasilieka 158 žmonės. Kvorumas yra. Svarstoma, kiek žmonių prezidiuman rinkti. P. Leonas siūlo po 2 nuo partijos. Pasiūlymas priimtas. Siūloma kandidatai: prezidiuman — Lisauskas (sant.), M. Čepas (bepart.), dr-as Bukontas (pažang.), stud. Endziulaitis (kr-dem.); j sekretorius — Burba (sant.), Bužinskas (pažang.), inž. Šimoliūnas (bepart.), Biržys (kr-dem.). Balsų dauguma visi pasiūlytieji kandidatai priimti.

Pertrauka pietums iki 7½ val. Paskirta valandą salėje kairiųjų nėra. Seimas jų laukia. Posėdžiui prasidėjus, pirmininkas praneša, kad prezidiumas vietas taip paskirstė: pirmin. M. Čepas, pirmasai padėjikas Lisauskas. Paskui pirmininkas skaito tus sveikinimus, kurie Seimui atsiūti. Sveikina A. Rimka, Šeinius ir Aukštuolis, Lietuvos ir Gudijos lenkų srovių ir grupių Bloko laikinasai Komitetas, Voronežo moterų kuopa ir kt.

Paskui pirmininkas priemen, kad čia yra senas Prūsų Lietuvos veikėjas M. Jankus, kurį senoji rusų valdžia buvo išvežusi i nelaisvę. Susirinkimas gausiu delnų plojimu sveikina Jankų, kuris šiame Seime yra lyg Mažosios Lietuvos simbolis. Jankus dėkoja ir anki, kad kuogreičiausia išsipildytų visų lietuvių noras susijungti vienan kūnan. Z. Valaitis sveikina Seimą Prūsų Lietuvos vardu.

Svarstoma, ar duoti sprendžiamąjį balsą Tautos Tarybos nariams, ar ne. Priešingi buvo tik vieni soc-dem., nes Tautos Taryba nebuvusi rinkta. Soc-liaud. sakė, kad Tautos Taryboje buvo ne atskiri asmenys, bet partijų atstovai, kad jie varė atsakomą darbą ir todėl Tautos Tarybos nariams balsą reik duoti.

Kr-dem. nuo balsavimo susilaikė, nes, jų nusimanytu, Tautos Taryba yra tik Petrapilio ir Maskvos Tarybų. Didele balsų dauguma Tautos Tarybos nariams nutarta sprendžiamasai balsas duoti. Soc-liaudin. frakcija pasiūlė duoti sprendžiamąjį balsą ir trijų pirmųjų Dūmų atstovams (ketvirtosios Dūmos atstovai įteina i Tautos Tarybą ir kaipo tokie jau gavo balsą). Jie juk anais laikais vieni tik ir galėjo drąsiai tarti teisybės žodį. Jų dalis savo pareigas šventai pildė. Soc-dem. frakcija buvo priešinga šitam pasiūlymui dėl to, kad, jos supratimu, tie atstovai neatstovavo plačiomsioms minoms. Kr-dem. taip pat priešingi, nes, sako, jei ketvirtosios Dūmos išrinko kitus atstovus, tai reiškia, jog buvusius atstovus pripažino kai kuo netikusiais. Prieš balsavo ir Santara su Pažanga.

Už balsavo 113, prieš 120, susilaikė 25. Toliau P. Balsys skaito nepaprastą soc-liaud. pranešimą. Štai jis:

„Kadangi Rusijos Lietuvos Seime dalyvaujančių nors ir nežymi didžiama aiškiai klerikalė ir buržuazinė; Kadangi iš jų visuomenės platformos ir iki šiolaišinio veikimo aišku, kad ir Seimo nutarimai bus persisunkę reakcine, demokratinės bei socialistinės visuomenės reikalams priešinga dvasia ir, tuo būdu, Lietuvos laisvei žalinga.

Kadangi tokie nutarimai, dažnai gražiais obalsiais padailinti, gali suklaidinti mūsų plačiąją visuomenę, lygiai ir kitų šalių bei tautų demokratijas;

Kadangi laisvą Lietuvą i sivaizdiname tik aiškiai demokratiniais visuomenės pamatais sutvarkytą;

Kadangi tokią laisvą Lietuvą mes galime iškovoti, sujungę visas savo demokratines jėgas ir eidami drauge su visų kitų šalių demokratijomis;

Kadangi, tokioms aplinkybėms esant, mūsų dalyvavimas Seimo prezidiume gali būti suplastas, kaipo pritarimas klerikalinė, buržuazinės daugumos nutarimams, mes, — socialistai — liaudininkai, atsisakome įteiti i prezidiumą ir prezidiumo rinkimuose nedalyvaujame. Iš kitos pusės manome, kad mūsų dalyvavimas Seime, ar tai kritikuojant dešiniųjų rezoliucijas ir darbus, ar tai savo rezoliucijas tiekiant ar jas paskelbiant, galės tik geriau paaikškinti Lietuvos ir kitų šalių visuomenei mūsų reikalavimus bei troškimus ir nurodyti tuos kelius, kuriais eidami tinkamai Lietuvos darbo žmonės savo reikalus bei troškimus ir nurodyti tuos kelius, kuriais eis-

dami tinkamai Lietuvos darbo žmonės savo reikalus galės patenkinti, — mes socialistai-liaudininkai, liekame Seime tam, kad, priešpastatydami klerikaliniui ir buržuaziniui partijų rezoliucijoms savo rezoliucijas ir savasias rezoliucijas viešai paskelbdami, vaizdžiau nurodyti darbo žmonėms tikrąjį partijų veidą. Kartu pabrėžiame, kad jokios atsakomybės prieš demokratiją už Seimo didžiūmos nutarimus soc-liaud. frakcija ne-neša“.

DRAUGIJOS, KURIOS TURI „LAISVĘ“ ORGANU.

DRAUGYSTĖ LIETUVOS SUNŲ IR DUKTERŲ, ELIZABETH, N. J.
Pirmininkas P. Kardokas, 122 Court St.
Pirmininko pakebininkas S. Morkis, 265 Bond St.
Nutarimų Raštininkas S. J. Luitkus, 249 Pine St.
Turtų raštininkas J. Kentrus, 11 Pine St.
Išdėininkas J. Juozapaitis, 234 Clark Pl.
Išdė globėjai: V. Budriukė, 108 Inslee Pl.
S. Yuskaitė, 117 Magnolia Ave.
Maršalka J. Bruzge, 129 Pine St.

APLA. DR-JOS CENTRO VALDYBOS IR KUOPŲ SEKRETORIŲ ADRESAI:
Centro pirminink J. M. Maskellunas, 2020 Colwell st., Pittsburgh, Pa.
Pirmininko pakebininkas J. A. Kukas, 1421 Fayette st., Pittsburgh, Pa.
Centro sekretorius J. B. Miskevičius, 2136 Saran St. S. S. Pittsburgh, Pa.
Centro Izdėininkas K. Varas, 12 and Carson st., Pittsburgh, Pa.
Turtų Kontrolės Komitetas: M. Urlikas, 2128 Forbes st., Pittsburgh, Pa.
J. I. Alexis P. O. Box 344 Diamond st., Pittsburgh, Pa.
F. Pikaris, 1331 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.

Kuopų sekretorių adresai:
1-mos kuopos sekr. A. Bartkus, 1323 Carrell st., N. S. Pittsburgh, Pa.
2 kuopos P. Samulionis, P. O. Box 63, McKees Rocks, Pa.
kp. John Swipas, No. 11, Weider st., Glendale, Carnegie, Pa.
kp. Fran. Piskzius 1331 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
kp. J. W. Brazauskas, P. O. Box 154, Cuddy, Pa.
kp. A. Zvirbils, 2228 Forbes st., Pittsburgh, Pa.
kp. A. Paliucia, 2123 Wright st. S8, Pittsburgh, Pa.
kp. A. Budzinauskas, P. O. Box 312, Creighton, Pa.
10 kp. John Shopia, 713 McKean Ave., Donora, Pa.
11 kp. P. Ainis, P. O. Box 434, Courtney, Pa.
12 kp. J. Kindaris, Ambridge, Pa.
13 kp. V. Petravičia, P. O. Box 21, Millsboro, Pa.

LAISVĖS SUNŲ DRAUGYSTĖ, MAHANOV CITY, PA.
Valdybos adresai:
Pirmininkas P. Ysoda, 534 E. Mahanoy Ave.
Pirmininko pakebininkas J. Kovas, 1227 E. Pine St.
Protokolų raštininkas A. Ramauskas, 1025 East Pine St.
Finansų raštininkas P. Petčiulis, 1227 East Pine St.
Išdė trustai: A. Račkaukas, 39 10th St., J. Baukus, 1121 E. Mahanoy Ave., J. Mickunas, 319 E. Pine St.
Maršalka L. Andriuskevičius, 802 E. Market St.
515 W. Pine St.
Susirinkimai atsiubuna paskutini padėklį kiekvieno mėnesio 7 val. vakare, Juozo Margolio svetainė, 60 N. Main St., Mahanoy City, Pa.

LIETUVIŲ PASELPINĖS DR-STĖS „LAISVĖ“, EASTON, PA.
Viršininkų adresai:
Prezidentas St. Meison, 684 Ferry st. Easton, Pa.
Vice prez. S. Masilevičius, 320 So. 11st St. Easton, Pa.
Protokolų raštininkas ir organe priurėtojas Alex Viturla, 312 So. 5th St., Easton, Pa.
Finansų rašt. Mar. Urba, 676 Church st. Easton, Pa.
Kasjerius P. Vituris, 330 Taylor All., Phillipsburgh, N.J.
Kasos globėjai: A. Biga, 1021 Elm St., Easton, Pa.
A. Mekauskas, 1222 Pine St. Easton.
Maršalka J. Garlis, 684 Ferry St. Easton, Pa.
Maršalka P. Urbienė, 676 Church st. Easton, Pa.
Susirinkimai atsiubuna kas pirmą pėtnyčią kiekvieno mėnesio 8 val. vakare, Angių socialistų svetainė, 439 Northampton St. Easton, Pa.

LIET. SUNŲ IR DUKTERŲ DRAUGYSTĖ, ROCKFORD, ILL.
Viršininkų adresai:
Pirmininkas F. Račkavčia, 1012 So. Main St.
Vice pirmininkas A. Šimolis, 517 Michigan Ave.
Protokolų raštininkas O. Ušaliūsis, 622 Hullin St.
Finansų raštininkas P. G. Alekysas, 1516 — 14th Ave.
Išdėininkas S. Buzinskis, 721 Lincoln Ave.
Kasos globėjai: St. Vazenas 1529 — 10th St.
P. Kutra, P. O. Box 88.
Maršalka P. Vaitkus, 418 Wall st.

Organo prižiūrėtojas:
J. Rumia 1017 So. 3rd St.
Susirinkimas atsiubuna pirmą nedėklį kiekvieno mėnesio, 1018 Main St., 2 val. po pietų.

LIETUVIŲ BROLIŲ DRAUGIJOS
Valdybos adresai, Racine, Wis.
Pirmininkas J. Vasilaitis, 1021 La Salle St., Racine, Wis.
Vice Pirmininkas M. Kaupas, 1242 State Street
Raštininkas A. Vegela, 237 Lafayette Ave.
Turtų Sekr. S. Gelumauskas, 920 Jackson St.
Išdėininkas J. J. Juozapavčia, 1915 Jay Eye See Ave.
Išdė globėjai A. Pukteris, 444 Park View M. Kavaliauskas.
L. B. D. laiko savo susirinkimus kas trečią nedėklį kiekvieno mėnesio Winter Hall, 412—6th St., Racine, Wis.

DRAUGIJA SUNŲ IR DUKTERŲ MELROSE PARK, ILL.
Pirmininkas K. Jankauskas, P.O. Box 749, Melrose Park, Ill.
Pakebininkas D. Rimša, P. O. Box 349, Melrose Park, Ill.
Protokolų raštininkas ir organe prižiūrėtojas A. Starevičia, Box 1130, Melrose Park, Ill.
Fin. Raštininkas W. Strumilia, 1314 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Išdėininkas P. Lapinski, P. O. Box 1109, Melrose Park, Ill.
Išdė globėjai: W. Janenas, Box 675, Melrose Park, Ill.
K. Samolionis, Box 613, Melrose Park, Ill.
Maršalka A. Pleštis, P. O. Box 675, Melrose Park, Ill.
Susirinkimai atsiubuna kas trečią savaitę kiekvieno mėnesio Frank and James svetainėje, 23-čia Ave. ir Lake gatvė, apie 1-mą val. po pietų.

LIETUVOS SUNŲ IR DUKTERŲ DRAUGYSTĖ, WAUKEGAN, ILL.
Pirmininkas A. F. Sabockis, 802 — 8st St.
Vice pirmininkas K. Dimas, 812 — 8th St.
Užrašų rašt. B. Masilionis, 922 — 10th St.
Finansų rašt. J. Valdis, 1320 Lincoln st., Waukegan, Ill.
Kasjerius M. Kairaitis, 166—10th St., North Chicago, Ill.
Kasos Glob. M. Rekis, 1548 Sheridan Road N. Chicago, Ill.
Kasos Glob. R. Rulevici, 1309 S. Jackson st. Waukegan, Ill.
Maršalka K. Navickis, 1420 So. Victoria st. Waukegan, Ill.
Pakebininkas J. Wardauskas, 1448 Jackson st. Waukegan, Ill.
Susirinkimai atsiubuna kas trečią nedėklį kiekvieno mėnesio 8 val. po pietų, Luobės svetainėje, 800 — 8th St., 2 Sheridan Rd. Waukegan, Ill.

C.L.T.D. DR-JOS MIRTOS VALDYBA, CLEVELAND, OHIO.
Pirmininkė V. Ivanauskiūtė, 1452 East 33rd St.
Vice Pirmininkas J. Katkauskas, 6823 Superior Avenue
Protokolų Sekretorė M. Misičaitė, 1452 E. 33rd St.
Fin. Raštininkas Antanas Banialis, 1449 East 24th St.
Kasjerius M. Lavinskas, 8120 Cory St.
Kasos Globėjai: O. Sidabritė, 2120 St. Clair Ave.
V. Kvedaravičius, 1543 Oregon Ave.
Dainų repetitijos atsiubuna kiekvieną Seredą nuo 7:30 val. vakare ant Schwab svetainės, 6131 St. Clair Ave.
Mėnesiniai susirinkimai atsiubuna kas trečią pėtnyčią kiekvieno mėnesio nuo 7:30 val. vak. ant Schwab svetainės 6131 St. Clair Ave. Knygynas randasi Neuros krautuvėje, 2047 Hamilton Ave. Knygos išduodamos kiekvieną Panedėlio vakarą nuo 7:30 val. vakaro.
Knygius Pranas Tumosas, 3570 E. 72nd St.

A. C. W. OF A. LIETUVIŲ 218 SK. BALTIMORE, MD.
Pirmininkas K. Matuliasukas, 637 W. Lombard St.
Pirmininko Pakebin. A. Rulis, 735½ W. Saratoga St.
Protokolų Sekr. G. Milinavičius, 708 W. Fayette St.
Finansų Sekret. John I. Denkevici, 108 Fair Oaks Ave., Hamilton, Md.
Išdėininkas A. Pilipauskas, 614 So. Paca St.

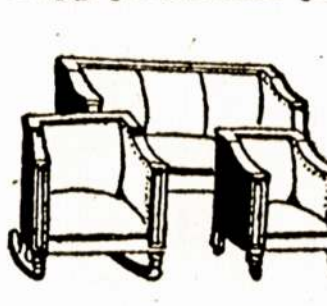
TEISYBĖS MYLETOJŲ DRAUGYSTĖ, MOLINE, ILL.
Valdybos adresai:
Prezidentas F. Akackis, 1360 12 Ave.
Vice prez. M. Dackus, 854—8th str., Moline, Ill.
Prot. sekretorius S. Rustaka, 1220½ — 7th Ave. Moline, Ill.
Finansų sekretorius W. Vapsavich, 436 — 4th Ave. Moline, Ill.
Išdėininkas K. Juška 325 — 4th Ave. Moline, Ill.
Maršalka F. Barauskas, 1220½ — 7th Ave. Moline, Ill.
T.M. D-3 susirinkimas laiko pirmą nedėklį kiekvieno mėnesio Turner Hall svetainėje, 14th St. ir 6th Ave. Moline, Ill.

NAUJA KNYGA
Kas tai yra religija?
[taipca. Kas tai yra religija. Teologija ir dora. Bažnyčia ir Valstybė. Dabartinis dalykų stovis ir stengiamasis atskirti bažnyčią nuo valstybės. Apie maldą, Kalėdos, Velykos, Apie vėlę ir apie Dievą, Rojus, Pragaras. Kaip atsirado dievai, Kaip sėtonas ant žemės viešpatavo, Raganos, Religija ir ligos, Krikščionybė ir karė, Biblija ir pasaulis, Nauja Rusija. Knygos vertė nereikia aiškinti, pati įtampa apie ją kalba. Kiekvienas joje atras tą, ko nesitiekė, ypač apie karę. Kaina \$2.00, drėčiai apdaryta \$2.50. Norint gauti atsakymą ar katalioga, reikia už 2 centus stampą pridėti.
F. MILASAUSKAS
13 Atlantic St., So. Boston, Mass. (59—66)

Tel. 2372 Greenpoint.

Fornišiai

Naujausios mados didelėse pasirinkime, Lengviausias išlygos. Taipgi parduodame pijanus.

\$1.00 ANT savaites

Pristatom i namus ir tolimas apielinkes, Jersey New York, Central Brooklyn, Masspeth, ir tt.

MACYS & MARCIN FURNITURE CO.

198-200 GRAND STREET
Tarpe Driggs ir Bedford ave's, Brooklyn, N. Y.

PERSKAITYK!

Kiekvienas naujas skaitytojas, kuris užsirašys pas mane „Laisvę“ ant metų ir užsimokės \$2.50, tai gaus dovany knygų vertės 1 dolerio arba „Kardą“ ant metų. Senas skaitytojas, kuris užsirašys „Naująją Gadynę“, gaus knygų už 50 c. Kas iš neskaitančių dar prisijus už „Keleivį“ \$1.75 gaus knygų už 50 c. Senas skaitytojas gaus knygų už 25c. Kas prisijus už „Kovą“ \$2.00, gaus knygų už 75 c. Kas prisijus už „Kardą“ \$1.00, tas gaus knygų už 35 c. Senas skaitytojas už 25 c. Kas užsirašys „Naująją Gadynę“, kaina metams \$1.50, tas gaus knygų už 50 c. „Kas užsirašys „Naujienas“ ant metų ir prisijus \$5.00, gaus dovany „Keleivį“ ant metų arba knygų už \$1.50, senas skaitytojas gaus dovany „Kardą“ ant metų, Kas prisijus \$1.00 už „Moterų Balsą“, gaus knygų už 25c. Rašydami pažymėkit, ar esate enas, ar naujas skaitytojas. Todėl visi užsirašykite tuos laiškus per mane. Tiek pat mokėdamai gausite gerų knygų pasiūlykimul. Būtinai pasakyk apie tai savo draugui ir pažįstamui. Knygas duosiu tik „Laisvės“ laidos.

Pingus siųskite šiuo adresu:
J. POCIUS,
2370 Margaret St., Philadelphia, Pa.

JOKUBAS KANCIERIUS

CAFE. Pa-keleivings primam ko-nograzian-sia ir visad teisin-ga rodą.

TEISINGIAUSIA UŽEIGĖ
253 WYTHE AVE. kamp. No. 1st St. BROOKLYN, N. Y.
Telephone Greenpoint 5811.

LIETUVIŠKA APTIEKA

APTIEKA

Žemiau paminėtas gyduoles galima apturėti per pačią:
Nuo reumatizmo \$1.00
Kraujo Valytojas 1.00
Vidurių Valytojas 1.00
Vidurių Regulatorius 60c.
Trojanka 25 c., 50 c., ir \$1.00.
Ir visokias kitokias gyduoles nuo visokių ligų, kurios čia dar nepaminėtos, galima gauti per pačią.
P. A. URBONAVIČIUS,
151 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Per skausmą i kovą i laisvę!

Jeigu trokstate igyti visapusišką išsilavinimą ir geidžiate kovoti su piktaja kapitalizmo tvarka, skaitykite ir platinkite

‘NAUJĄJĄ GADYNĘ’

Mėnesinį socializmo teorijos, mokslo ir literatūros žurnalą, papuoštą gražiais paveikslais, kurį leidžia L. S. S.

“NAUJOJI GADYNĖ” yra storas, didelio formato, 64 puslapių žurnalas, spausdinamas ant puikios popieros ir dailiai techniškai apdirbtas.

“NAUJOJI GADYNĖ” turi skyrius iš visų svarbiausių mokslo šakų; gvildena visuomenės klausimus ir plačiai aiškina socializmo mokslo teorijas.

“NAUJOSIOS GADYNĖS” kaina labai pigi: metams vos tik \$1.50; pusei metų \$0c; užsienio metams \$2.00; pusei metų \$1.00. Pavienis numeris 15c.

Norintieji vieną numerį gauti pasiūrejimui, prisiųskite 15c.

Pingus siųskite šitokiu adresu:
“NAUJOJI GADYNĖ”
229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.

LIETUVIŠKA APTIEKA.

Šiuomi pranešame, kad gavome daugybę daiktų, reikalingų šiam sezonui. Pirkdami daug tavoro atsaky dėl dviejų aptiekų, galime parduoti lietuviškus daug pigiau, negu kitur. Pas mus randasi šitokių vaistų: 1) MIXTURA, labai geras nuo kosulio vaikams ir dideliems, bonka 25c. 2) ORAPPA'S, Linimentas dėl reumatizmo. Bonka 25 ir 50c. 3) Tikrai lietuviška TREJANKA, baksas 25 ir 50c. 4) ZUVIES TAUKEI, reikalingi dėl įvairių ligų žiemos laike. 5) IVAIRUS VAISTAI DEL ATAUGINIMO PLAUKŲ IR TONIC'AS. 6) KVEPIANČIŲ MUILŲ, įvairiausio pasterio, odelonkos, perfumos ir visokių CREAMŲ dėl veido. 7) BITTER TONIC, vartojamas dėl vidurių. Bonka 50c. Kraujo Valytojas — bonka \$1.00. Mūsų aptiekose kalba lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai. Todėl kviečiame atsilankyti. Visas persiuntimo lėšas apmokam mes. Siūndami laiškus, galima siųsti pinigais arba stempomis.

I. SHAPIRO, Lietuviškas Aptiekorius
410 So. 2nd Street, kampas UUnion Ave.
Skyrius: 745 Driggs Ave., kampas 2nd St., Brooklyn, N. N.

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS

TIKRA LIETUVIŠKA APTIEKA

LIETUVIS PAS LIETUVI

229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4th GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

Parupinkite savo broliams dvasios maisto

Didžioji Rusijos Revoliucija atidarė kelią Amer. laikraščiams i Rusiją. Rusijoj panaikinta cenzura ir valia skaityti socialistiškus raštus. Kas turi savo giminių ir draugų Rusijoj, padarykit jiem dovana,

Užrašydami „Laisvę“

Jūsų broliai ir seseris ištroškę tiesos žodžių.

“Laisvės” prenumerata Rusijoj metams — \$3.50; pusmečiui — \$1.75.

183 Roebeling St., Brooklyn, N. Y.

VISUOMET PIRKIT ČEVERYKUS

Naujausios mados PAS

J. MARTINAITI

157 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

